

EDITORIAL

Votem SÍ a la comarca del Moianès

Sí, fa il·lusió poder escriure, finalment, aquest eslògan. Sí, ens esperança tenir a les nostres mans, a les mans d'uns 10.000 moianesencs i moianesenques, poder mantenir uns serveis que el Consorci ha anat desenvolupant els últims vint anys. Sí, desitgem d'una vegada normalitzar-nos com les altres comarques. Sí, volem fer un reconeixement a totes aquelles persones que han lluitat per aconseguir la comarca, algunes de les quals ja no estan entre nosaltres. Sí, som optimistes i creiem que els habitants del Moianès no dubtarem a anar a votar massivament i que ho farem a favor del sí. Sí, volem confirmar que la comarca natural del Moianès, reivindicada històricament, és una realitat també administrativa. Sí, volem ser la quaranta-dosena comarca de Catalunya. Il·lusió, esperança, optimisme, determinació, són valors i actituds dels quals hem estat escassos, els darrers anys.

LA TOSCA ha anat informant de les vicissituds viscudes en relació al Moianès i el Consorci. Hem considerat la creació comarcal un tema prioritari i per això hem encapçalat la revista amb títols com «En defensa del Moianès», «El Moianès, moments decisius»... o bé «Incertesa comarcal», com dèiem en el darrer número. Ha estat un camí difícil i encara falta el darrer pas, però mai en la història no havíem estat tan a prop d'aconseguir la comarca.

Alcaldes i alcaldesses de colors polítics i en mandats diferents han mantingut

la unanimitat a defensar el Moianès i la seva personificació en les darreres dues dècades, el Consorci. Amb aquesta eina s'ha sabut crear i projectar una identitat associada a la qualitat, a lloc serè, a lloc de destí on conviure i trobar el que no es troba arreu: en alimentació, en cultura, en paisatge i en experiències. Ara, però, han confluït temes legislatius i conjunturals que, en cas de no saber-los aprofitar, ens farien perdre el que ha costat molt de guanyar. Des de LA TOSCA fem una aposta decidida per culminar els esforços col·lectius de molta gent. No hi sabem veure cap punt dèbil, el més mínim risc, en la constitució de la comarca. Fer-ho és un tema pràctic. Podria suposar l'aportació de fins a 3,6 milions d'euros l'any, que repercutiran en les economies locals. No fer-ho seria perdre uns serveis que han contribuït al benestar i a unes taxes de desocupació més baixes que la mitjana de Catalunya.

Sí, vivim un moment històric. I, com en les dates assenyalades, volem fer d'aquest editorial una mena de pregó i anunciar que el diumenge 22 de març l'hem de convertir en tota una festa, en sortir al carrer i posar la nostra millor cara per anar a votar, per exercir massivament la màxima expressió democràtica, que tantes vegades ens han negat. Serem els primers catalans a poder decidir la nostra comarca. Fem possible, entre tots, que puguem titular la pròxima TOSCA: «La comarca del Moianès ja és oficial».

ÍNDEX

Editorial	3
Moianès	5
22 de març, el Moianès a consulta. <i>J. Clarà</i>	5
La societat civil moianesenca es reuneix ... <i>J. Font</i>	6
La vice-presidenta no resol tots els dubtes. <i>M. Bigorra</i>	8
Reflexions moianesenques sobre la consulta. <i>J.M. Riera</i>	9
Notes terçolenques. <i>R. Puig</i>	12
Vida municipal	14
Comunicat per a les pròximes eleccions. <i>Entesa per Moià</i>	14
Un equip del Síndic de Greuges a Moià. <i>E. Permanyer</i>	15
Auditoria Ciutadana Municipal. <i>Moià Deute</i>	16
Els terrenys del Club, municipals? Aviat el Casal? <i>J. Font</i>	18
Actes i esdeveniments	19
Sant Antoni i Sant Sebastià... <i>E. Roca, E. Permanyer</i>	19
Carnestoltes: molta animació... <i>E. Permanyer, E. Roca</i>	22
Una mica d'història	25
Els Armats: una antiga tradició moianesa. <i>J. Riera</i>	25
Les entitats informen	30
MOFA, el Moianès Fantàstic. <i>Desperta Espurnes</i>	30
Jornada d'homenatge a Rafel Casanova. <i>F. Serra</i>	31
Inundacions a les Coves del Toll. <i>Museu de Moià</i>	32
Mmmm... boníssim! <i>Hospital-Residència</i>	35
Biblioteca de Moià	36
Des de fora estant	37
Josep M. Castellet. Homenatge sentit! <i>E. Permanyer</i>	37
L'espectacle total de Carles Padrissa. <i>E. Permanyer</i>	38
Marcel·lí Antúnez, Premi ... <i>E. Permanyer</i>	39
Perfils	40
Entrevista a Gemma Ubasart (Podem). <i>J. Font</i>	40
Miscel·lània	43
Un record de Puig i Cadafalch. <i>J.M. Oller</i>	43
Publicacions	44
Breus	45
Moviment demogràfic	46
Necrològiques	47
Dades meteorològiques	50

Fot. Consorci del Moianès

MOIANÈS

22 de març, el Moianès a consulta

Jaume Clarà

Finalment, després d'uns mesos d'incertesa, ha arribat el moment de les urnes. La voluntat dels moianesencs de convertir-se en la quaranta-dosena comarca de Catalunya se sotmetrà a consulta popular dels habitants dels deu pobles del Moianès el pròxim diumenge 22 de març.

La pregunta: *Vol que els municipis de Calders, Castellcir, Castellterçol, Collsuspina, Granera, l'Estany, Moià, Monistrol de Calders, Santa Maria d'Oló i Sant Quirze Safaja formin part de la nova comarca del Moianès?*

Qui hi pot participar: Hi poden participar totes les persones que el dia 22 de març del 2015 siguin majors de setze anys i que amb data 31 de desembre del 2014 constaven empadronades en algun dels deu municipis en els quals se celebra el procés participatiu. Només es podrà votar, de manera presencial, el dia 22 de març.

Meses de participació: Cada ajuntament ha de confirmar la ubicació de les meses. En el cas de Moià, segons un ban distribuït, estaran situades en els llocs habituals. L'horari d'obertura se-

rà de les 9 del matí a les 8 del vespre.

Òrgan de control: Per a fer el recompte es crearà un òrgan de control encarregat de resoldre els dubtes i les incidències que puguin sorgir, i emetre un informe final dels resultats. Estarà format per deu vocals (un per cada poble del Moianès) sota la presidència d'una persona nomenada pel Departament de Governació.

Com s'interpretarà el vot: El ban distribuït per l'Ajuntament de Moià diu: «El recompte definitiu dels vots es realitzarà de manera global en els deu municipis i inclourà també un resum dels resultats per municipi. En base a aquests resultats, els plens dels deu pobles faran un pronunciament públic sobre l'avaluació final i el posicionament de cada un d'ells envers la creació de la comarca. Un pronunciament que no és jurídicament vinculant. Posteriorment, el Departament de Governació es compromet a tramitar l'expedient administratiu de la creació de la comarca compresa pels municipis que han aprovat per ple, després del procés participatiu, la seva voluntat de formar-ne part.»

Els alcaldes del Moianès i la vice-presidenta Ortega el dia 26 de febrer (fot. ACN)

LA TOSCA Can Carner. Joies, 11-13 - 08180 Moià · latosca@latosca.cat · www.latosca.cat

Consell de Redacció: Mercè Bigorra, Jaume Clarà, Josep Font, Albert Lozano, Elvira Permanyer, Roser Portet, Elisa Roca, Josep Ruaix, Elvira Vilardell

Administració: Eduard Gómez

Impressió: Winihard Gràfics, Moià

Disseny de la revista: Soldevila. Disseny i Comunicació

DL B-4501-1983 — ISSN 2014-5160, 2014-5179 (versió digital) — 8 números l'any. Preu de l'exemplar: 4'5 euros

LA TOSCA és membre de l'Associació Catalana de la Premsa Comarcal

Edita: ASSOCIACIÓ CULTURAL
MODILIANUM

Amb el suport de

Departament de la Presidència

La societat civil moianesenca es reuneix a Collsuspina per organitzar la campanya

Josep Font

Reunió d'entitats moianesenques a Collsuspina (fot. J. Font)

El divendres 27 de febrer les associacions del Moianès van reunir-se a Collsuspina per contribuir a la campanya en favor de la comarca del Moianès. L'acte, amb nombrosa concurrència, va aplegar uns 120 representants de les associacions moianesenques.

En la primera part de l'acte hi havia a la taula tots els alcaldes o alcaldesses dels municipis del Moianès, que van explicar detalls de la campanya i del procés participatiu, així com arguments i alguns mites que val la pena desmuntar per a evitar possibles reticències a votar sí a la comarca del Moianès. En la segona, van organitzar-se taules de treball amb les entitats per estudiar possibles accions en una campanya que s'inicia de forma immediata.

En la primera part va afirmar-se que «mai no havíem estat tan a prop d'aconseguir-ho» i que la comarca no era pas «un caprici dels alcaldes actuals». Ben al

contrari, «durant més de vint anys tots els alcaldes de tots els colors polítics del Moianès han treballat per poder ser on som avui».

La llei de creació de la comarca no diu pas que sigui necessari fer un procés participatiu, però la vice-presidenta ho havia demanat als alcaldes i «ens va semblar un bon pas», deia Ramon Vilar, alcalde de Santa Maria d'Oló. El dia 6 de març comença la campanya, que durarà quinze dies. La votació només durarà un dia i podran participar-hi totes les persones empadronades a la comarca majors de setze anys. Això suposa un conjunt d'uns 10.000 possibles votants.

Es podrà votar sí, no i en blanc i s'interpretarà que hi hagué un resultat positiu si la meitat més un dels votants vota que sí. En aquest cas el Parlament tramitarà la creació de la nova comarca i després de les eleccions municipals podria constituir-se el Consell Comarcal. Si un poble vota

que no, serà el ple de l'ajuntament qui decidirà què vol fer i, en tot cas, l'expedient tirarà endavant encara que un poble es retiri. «Tenim ara un tret i l'hem d'aprofitar. És ara o mai», va cloure Ramon Vilar.

Dionís Guiteras va voler explicar què implica tenir una comarca i, sobretot, què no implica, per tal de desfer alguns possibles dubtes. Així, per exemple, res no canviarà en relació a la sanitat. Ni les àrees bàsiques de salut ni els hospitals no estan distribuïts amb criteris comarcals. Cap pacient no haurà de fer res de nou respecte a les pautes d'ara. Ni metges ni mestres, ja que tampoc l'educació i la ubicació d'instituts o universitats es fan per criteris comarcals. Ni els jutjats estan dividits per comarques, com tampoc els bisbats. Guiteras va voler desmuntar encara més mites assegurant que «cap ciutadà del Moianès que no sigui de Moià no pagarà el deute de l'Ajuntament de Moià», de la mateixa manera que cap municipi del Bages no paga el deute de l'Ajuntament de Manresa. La creació de la comarca no suposarà cap cost afegit. L'alcalde de Moià va dir que tant la Unió Europea en els fons agraris com l'Estat espanyol tenen ja reconeguda la comarca del Moianès.

Dionís Guiteras va mostrar que la consulta a la qual som cridats és per a respondre si volem que es prestin serveis educatius, socials, d'ocupació que

no presta cap més administració i que fins ara ha prestat el Consorci. El Consorci, amb la legislació actual, «és com una aixada rovellada, amb el mànec trencat, una eina que ja no serveix per a la seva finalitat inicial. Cal substituir el Consorci pel Consell Comarcal. Es podria mantenir el Consorci, però ja no podria prestar els serveis que ha portat a terme aquests anys». En la reunió es va explicar l'origen dels consells comarcals i que un consell comarcal podria tenir un potencial per a aportar fins a 3.600.000 euros al Moianès, com també que permetria mancomunar serveis com ara el de secretaris, interventors, via pública, crear una central de compres o mancomunar escoles de música, «un dels fracassos de l'alcalde que us parla».

Guiteras, finalment, va fer una crida a fer un Pacte Social al Moianès per tal de definir un nou model de consell comarcal. Anna Guixà, regidora de Sant Quirze i vice-presidenta del Consorci, va explicar l'adscripció temporal del Consorci a la Diputació, encara que sense rebre'n cap ajuda econòmica. En aquest sentit, va explicar que la crisi havia suposat un decrement del 60% de les subvencions que rebia el Consorci i, tenint en compte que aquestes subvencions suposaven un 85% del total del pressupost, la capacitat de prestar serveis del Consorci s'havia reduït sensiblement.

CLÍNICA PODOLÒGICA MOIÀ

Dr. Carme Mendoza Saeza
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

La vice-presidenta no resol tots els dubtes

Mercè Bigorra

L'alcalde i la vice-presidenta (fot. M. Bigorra)

El dia 26 de febrer, la vice-presidenta del Govern de la Generalitat, Joana Ortega, es va reunir a Moià amb els deu alcaldes del Moianès. Venia a donar suport a la creació de la comarca i a resoldre els dubtes que planaven sobre com seria el procés participatiu que el Govern proposa per a consolidar la creació de la comarca.

L'alcalde de Moià, Dionís Guiteras, va obrir la reunió amb l'exposició dels motius que comporten la necessitat que el Moianès esdevingui al més aviat possible comarca, donat que s'han superat tots els tràmits parlamentaris, i la urgència creada per la Llei de Racionalització i Sostenibilitat de l'Administració Local, que ha deixat en situació d'il·legalitat al Consorci del Moianès. Guiteras va constatar l'eficàcia en la gestió i els bons resultats obtinguts per justificar que pugui esdevenir com més aviat millor consell comarcal i així poder disposar de més recursos i eines per a implementar un nou model, més eficaç si cap. Els altres alcaldes van exposar, d'un a un, el seu suport a la comarca i la neces-

sitat de dotar-se d'un consell comarcal.

Per la seva part, la vice-presidenta va reiterar la voluntat del Govern que l'última paraula la tingui el poble a través d'un procés participatiu, malgrat la suspensió per part del Tribunal Constitucional de la llei de consultes. També es comprometé a fer que, tan bon punt s'hagi produït el referèndum, la llei entri al Parlament amb procediment d'urgència i lectura única a fi d'agilitzar-ne l'aprovació.

En la reunió es va revelar la pregunta, que demanarà directament si els ciutadans dels deu municipis volen formar part de la nova comarca, i es podrà respondre «sí», «no» o «altres propostes que els ciutadans vulguin expressar». Podran votar els majors de setze anys.

En el torn obert de preguntes a la premsa, es va fer palesa la preocupació de si la suspensió de la Llei de Consultes podia afectar la validesa de la consulta al Moianès, com s'interpretarien els resultats i com es finançaria el Consorci mentre estigui sota la protecció legal de la Diputació, donat que aquest organisme no se'n farà càrrec.

Val a dir que els dubtes no van quedar del tot resolts i la vice-presidenta va reiterar que a ella no l'hi fan por les urnes i que «cap llei ni cap sentència anul·larà el dret dels ciutadans a dir-hi la seva i el del Govern a escoltar». Però no se sap ben bé què passarà si una població diu que no —ja que no és una votació vinculant— ni tampoc va quedar clar com es finançarà el Consorci; només va insistir que es tractava d'una situació temporal.

Al final es va fer l'acte simbòlic de lliurament de les urnes per part del Govern de la Generalitat i la fotografia amb tots els alcaldes i participants en la reunió.

Reflexions moianesenques sobre la consulta

Josep Maria Riera Molas, «Puixic»

Qui signa, juntament amb Jordi Marsinyac, Natàlia Martínez i Marta Carbó, fem un programa de ràdio cada dimarts a Ràdio Moià, de les nou a dos quarts d'onze del vespre, que es diu *Qui dia passa any empeny* (*qdpae*). Toquem tot tipus de temes i, entre ells, hem dedicat diversos programes a parlar sobre el moment actual de la futura comarca del Moianès. Ara, a petició de LA TOSCA, sintetitzo algunes reflexions, opinions i valoracions de la gent amb qui hem parlat en diferents programes, juntament amb les impressions dels deu alcaldes dels municipis del Moianès que també tinguérem com a convidats en el *qdpae*. Les he posades negre sobre blanc, però a la meua manera, que no és altra que posar per escrit el que jo havia entès i intuït de tot el que per la ràdio ha anat dient la gent amb qui hem parlat. Per això aquest escrit és tan sols una percepció del que jo n'he extret i que em dona peu a expressar les meves conclusions com si es tractés d'un psicòleg de carrer.

Començarem fent una anàlisi poble a poble, segons el meu punt de vista:

Calders: La majoria de gent a qui vàrem trucar ens va dir que sí, que ja els estava bé ser de la comarca del Moianès. Per tant, podríem arribar a la conclusió que a Calders el vot és favorable. És potser un dels pobles que estaven més ben i hi

veien més avantatges que inconvenients.

Castellcir: També veuen força bé la nova comarca. La majoria dels preguntats van dir que sí, tot i que no tenien gaire clar quines coses podien aconseguir formant-ne part, però almenys deien que els qui manarien serien més a prop seu i coneixerien les seves necessitats.

Castellterçol: Aquí la cosa ja comença a ser una mica més complicada. Podríem dir que l'opinió ja estava una mica més *fifty, fifty*, essent difícil arribar a una conclusió.

La rivalitat entre Moià i Castellterçol crec que fa que molta gent de Castellterçol no es miri la comarca amb una perspectiva positiva. La informació del que serà la nova comarca també és molt escassa i ningú no sap exactament què els aportarà; al contrari, la majoria creu que hi sortiran perdent, sigui amb qüestions de metges, escoles o serveis varis que ara els dona el Vallès. També el que fa tirar a molts enrere, per estrany que sembli, és el nom de la comarca, que s'anomeni *Moianès*, cosa que no solament passa a Castellterçol sinó també a Monistrol de Calders i a Santa Maria d'Oló.

Collsuspina: Aquí, quan hi vàrem trucar, encara no s'havia fet la xerrada sobre el Moianès. La gent anava molt perduda i entre molts dels dubtes s'optava per allò de més val boig conegut que savi per co-

Calders - Castellcir (fot. C.I.C. - Moià)

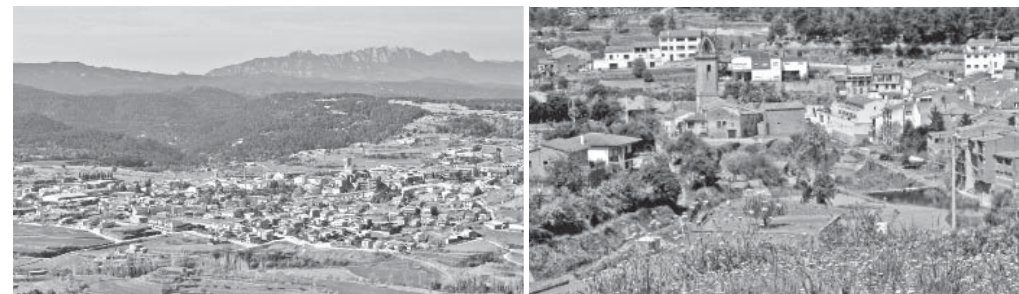
nèixer. Ho podríem deixar amb un interrogant, tot i que, com que m'agrada mullar-me, diria que el vot també serà positiu, però amb molt baixa participació, situació que crec que es produirà en molts altres pobles i que és el que més preocupa els deu alcaldes: la possibilitat de poca aflluència de participació.

Granera: A Granera crec que es trenca el tòpic de pocs i mal avinguts. Pel que vam poder copsar, la majoria de gent veuria amb bons ulls la creació de la nova comarca, si això els aporta una mica més de notorietat a l'hora de prendre decisions dins el Consell Comarcal com ara succeïa amb el Consorci.

L'Estanty: L'Estanty tota la vida ha estat un poble on ja han conviscut amb la gent de Moià, tant amb les escoles, metges, comerç, lleure, etc., i això fa que la gent vegi amb bons ulls que la nova comarca es faci realitat, i així també ells guanyen una mica més de protagonisme, que ara no tenen pertanyent al Bages. Jo decantaria el sí per gran majoria.

Moià: Tot i ser la capital de la comarca i tenint el seu alcalde, Dionís Guiteras, com a president del Consorci, jo diria que la gent de Moià no acaba de saber allò que pot aconseguir essent una comarca en comptes de dependre del Bages, o sigui de Manresa. Crec que l'assistència a les meses serà baixa si no es fa res per canviar la percepció que té la gent que això de la comarca i res és tot igual. Crec que cal una forta campanya de conscienciació. Que els vots favorables poden decidir ser comarca o no.

Monistrol de Calders: La població de Monistrol de Calders és la que té la informació del Moianès més errònia. Per això, si no canvia la percepció que tenen, amb decantaria clarament pel no. Molts creuen que això de la comarca només servirà per a pagar els deutes de Moià; el nom del Moianès tampoc no els acaba de fer gràcia, la seva relació amb Moià sempre ha estat minsa o nul·la, ja que ells sempre han tingut més relació i combinacions de transport amb Artés. Això fa que siguin

més refractaris a sortir del Bages, ja que creuen que no podrien continuar fent el que han fet fins ara, tot un trasbals. També hi cal molta informació i exemples clars del que podran aconseguir si formen part de la comarca del Moianès. Molta feina a fer i poc temps per a portar-la a terme.

Santa Maria d'Oló: Aquí crec que l'Eix Transversal ha fet molt mal, ha descol·locat la gent d'Oló, que no entén com, tenint Manresa a tret de roc, han de ser de la comarca del Moianès, que segons la majoria de gent d'Oló no els aportarà res pertànyer-hi o no. Falta també molta informació, amb el benentès que és molt difícil explicar les coses a aquells que no les volen entendre. Això últim és aplicable també a la gent de Monistrol de Calders, entre altres. Segurament baixa participació i amb el vots negatius com a majoria.

Sant Quirze Safaja: És un dels pobles dels quals menys informació he pogut aconseguir. La majoria crec que estaria pel sí, tot i que és una població molt forània, la gent fa poca vida al poble, ja

que la major part treballa a fora. Crec que tenen molt poca informació del que representa ser comarca.

Conclusions pròpies

Els deu alcaldes del Moianès expressen que volen pertànyer a la nova comarca, tot i que crec que molts d'ells encara tenen un embolic mental per a saber què suposa això per a la seva població, la qual cosa fa que tampoc no la puguin traspasar als seus conciutadans i aquests no tinguin cap opinió formada del que això vol dir per a ells.

La Generalitat crec que tampoc no ha ajudat gens a fer entendre el que vol dir ser comarca, posant dates errònies, dient que això ja estava fet, llavors volent fer votar tothom de la comarca, dient que cada poble votaria individualment escollint el seu destí, i ara finalment sembla que es farà una barreja de tot plegat perquè tothom estigui content i, com diem cada dimarts en el *qdpae* de Ràdio Moià, tot està per veure i qui dia passa any empeny.

Castellterçol - Collsuspina - Granera - L'Estanty (fot. C.I.C. - Moià)

Moià - Monistrol de Calders - Sant Quirze Safaja - Santa Maria d'Oló (fot. C.I.C. - Moià)

Notes terçolenques

Ramon Puig

Castellterçol en Positiu

Amb l'entrada del nou any, la nova agrupació, recentment creada, ha continuat amb debats quinzenals la presentació temàtica de com orientar la vida municipal. En quatre tardes de diumenge, han anat desfilar pel vell edifici de Cal Redader pedagogs, dinamitzadors culturals, regidors, ex-metges i, cal ressaltar-ho, tant pel tema com per la personalitat dels ponents, el prior de Poblet, Josep Alegre, i el pedagog que lluita contracorrent, César Muñoz.

La metgessa i regidora moianesa Glòria Mascaró parlà del municipi del benestar. L'11 de gener, obrí la represa dels debats la dinamitzadora Ruth Fernández, que parlà de la Llei de Serveis Socials, posant a la balança la gent gran amb tota la seva problemàtica i els joves, els recur-

sos, l'habitatge, etc. Per tal de canalitzar solucions, la conferenciant apostà per competències comarcals per a municipis de menys de 20.000 habitants.

La doctora Mascaró ens va recordar els vint anys dedicats al servei de la sanitat pública i, ara com a regidora, va repassar amb detall la gestió tant de la salut de la comunitat com de la qualitat de l'aigua de consum, la nutrició, la sexualitat, la salut mental, aturant-se a reflexionar sobre la cura i els cuidadors dels malalts d'Alzheimer. Finalment va posar com a exemple a nivell municipal moianès que existeix una taula d'entitats, amb Càritas i Moianès Solidari, que dona fe que la meitat de la gent necessitada és pròpiament moianesa, i l'altra meitat, immigrada.

Com a animador veïnal barcelonès, Pablo Peralta (o «el radar dels barris») va comentar la feina del «radar», que no vol dir altra cosa que la coordinació entre veïns i associacions del barri per a detectar possibles inicis de demència, anomalies diverses i evitar que la gent es trobi sola davant situacions que poden esdevenir greus.

Josep Alegre o la revolució ecològica i tecnològica a Poblet. Amb gran expectació, el 18 de gener s'esperava la presència del jove prior de Santa Maria de Poblet, no tant pels seus dots pastorals com per la quasi futurista innovació ambiental i tecnològica aplicada a l'entorn dels trenta monjos que habiten en l'anomenat «Escorial català». Filòsof, físic i doctor en física quàntica, Alegre féu un repàs ràpid del monestir des del segle XIII fins a la famosa desamortització de Mendizábal, que provocà l'abandó i l'espoli del monestir durant cent anys.

En agafar el timó comunitari i després de fer grans estudis, es van canviar les antigues canonades d'uralita i es va pas-

sar de gastar un milió de litres d'aigua al dia a només 45.000. L'atenció de l'auditori es va centrar en l'eliminació d'elements químics en la higiene, amb unes dutxes que, per un cost de 60 euros, porten incorporades unes boletes ionitzadores que permeten «eliminar» l'ús del sabó. En referència a la calefacció, la col·locació de plaques a les teulades per a aconseguir energia ha fet guanyar sostenibilitat. El prior també va presentar un gran ventall de solucions en relació a la il·luminació general del recinte monàstic, a la jardineria, als residus, als pàrquings, etc.

César Muñoz: pedagogia, participació ciutadana i duríssim atac a la burocràcia política. El dia 25, sota el títol «El cor del poble, les entitats», la sessió comptà amb Queralt Casals i J.M. Costa, coordinadors de les entitats locals d'Avinyó, que, en nombre de vint, s'ajuden i coordinen tant en la transparència de llurs activitats com de les subvencions i la tasca d'intentar que l'economia de cada entitat sigui autosuficient.

Teresa Llobet, coordinadora de Roca Umbert - Fàbrica de les Arts, de Granollers, féu una acuradíssima explicació de com aquell vell edifici vallesà es transformà en un gran centre d'animació cultural pel qual desfilen exposicions, castellers, geganters, ball, teatre, música...

César Muñoz, nascut en 1940 i resident a Sant Feliu de Codines, va originar

un gran terrabastall dialèctic en qüestionar, des del sistema pedagògic, el que considera partitocràcia de la política actual, tot demanant una participació ciutadana democràtica. Creu que cada poble ha de triar quina classe de societat vol. Va criticar durament el grup Davos-FMI-BCE, a qui va qualificar com a «organitzacions del poder planetari». Muñoz va viure al Marroc durant divuit anys i ha fet d'assessor pedagògic al Brasil i al Paraguai.

Els professors Moisès Carmona i Boris Mir tanquen el cicle. El primer de febrer es féu la cloenda del cicle de xerrades. Boris Mir, professor de l'Institut-Escola de Castellbisbal, va iniciar el tema «Poble educador» donant una visió pesimista de les instal·lacions escolars en general, tant pel tema econòmic com perquè en molts pobles la disminució de la població escolar farà que molts centres tanquin o es reconverteixin. Qüestionà que a Catalunya hi hagi 1.300.000 alumnes, molts d'ells en escoles concertades, però només 18 instituts-escola.

Per acabar, Moisès Carmona, de la Universitat de Barcelona, féu un càntic a la pedagogia positiva amb frases com «educar és aprendre dels altres», «tota la vida aprenem... i ensenyem», etc.

Al final, el grup promotor va anunciar com a part central del programa electoral la demanda de construcció d'un nou institut a Castellterçol.

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants i periodòncia
Blanquejaments

Visites diàries

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS

Dra. Carlota Anfruns Damians - Odontòloga i Màster en Od. Integrada d'adults
 Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / Metge - Estomatòleg

Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

VIDA MUNICIPAL

Comunicat per a les pròximes eleccions

Entesa per Moià

A principis de l'any 2011, alertats per la caòtica situació de l'ajuntament, nombroses persones, procedents principalment de Moià Alternativa de Progrés i la Plataforma Moià diu Prou, vam decidir constituir un partit polític local i presentar-nos a les eleccions per tractar de revertir la situació.

AraMoià - Esquerra Republicana va guanyar amb el 40%, mentre que el 34% dels electors van donar la confiança a Entesa per Moià. CiU va patir una extraordinària davallada i PSC i Partit Popular no van obtenir representació.

Quan es va poder accedir als comptes reals, es va confirmar el que temíem: l'ajuntament estava a prop del col·lapse. Els esforços per adreçar els comptes han marcat tota la legislatura. El govern d'unitat promès per tots els partits va durar poc més d'un any, moment en què va ser trencat per l'alcalde.

A punt d'esgotar la legislatura, podem dir que la situació econòmica i organitzativa s'ha capgirat, ja que els pagaments es fan al dia, el deute va disminuint i el pressupost està equilibrat; però els problemes més importants persisteixen i n'hi ha per a

molts i molts anys, durant els quals no es podran abaixar impostos, contractar personal, escometre inversions... S'ha evitat «caure pel precipici», però encara som en altíssim risc.

Des d'Entesa per Moià hem seguit molt de prop les propostes i decisions de l'equip de govern, tenint present com a objectiu principal la defensa dels interessos generals dels vilatans, col·laborant amb l'equip de govern en la majoria dels casos i oposant-nos quan ho veiem prou clar.

Per tal d'encarar les pròximes eleccions hem reflexionat sobre quin paper volem jugar, quines aportacions podem fer, quines persones estan en disposició i empena per a liderar un nou projecte. Després de diferents debats i valoracions, hem decidit per majoria que Entesa per Moià no es presentarà.

Estem agraïts als nostres votants per haver-nos permès de treballar pel futur de la nostra vila i contents per haver contribuït amb gran il·lusió a aconseguir un millor poble per a tots.

Des d'Entesa per Moià encoratgem tothom perquè el pròxim 24 de maig exerceixi el seu dret a votar.

Un equip del Síndic de Greuges a Moià

Elvira Permanyer i Sert

El dimecres 25 de febrer, un equip del Síndic de Greuges de Catalunya va ser a Moià. La seva presència no és una excepció, sinó que respon a la política del Síndic d'apropar-se als ciutadans, organitzant visites als pobles de Catalunya per conèixer i recollir de primera mà les queixes i les consultes dels ciutadans contra alguna actuació de l'Administració pública en qualsevol àmbit de la sanitat, l'educació, la gent gran, la immigració, els infants, el medi ambient... o de les empreses que presten serveis d'interès general, com són les d'aigua, gas, llum, telefonia, servei postal... així com atendre cara a cara les consultes que puguin fer-li els ciutadans, les entitats i associacions o els col·lectius del territori visitat.

En el seu desplaçament a Moià, el Síndic de Greuges va rebre, a Can Carner, un total d'onze visites, corresponents a deu queixes i una consulta. Els problemes plantejats han estat temes relacionats amb consum (electricitat i telefonia), serveis socials, tributs, sanitat i urbanisme. Tres de les deu queixes presentades anaven adreçades a l'Ajuntament de Moià. Totes les visites ateses, excepte una, eren de veïns de la vila.

El Síndic de Greuges té com a missió garantir el dret de les persones a una bona administració. Aquesta missió li ve donada per l'Estatut d'Autonomia de Catalunya i la Llei 24/2009, del Síndic de

Greuges, que, a més, li atorga la condició d'Autoritat Catalana per a la Prevenció de la Tortura i d'altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants, a l'empara del protocol homònim de les Nacions Unides.

L'actuació del Síndic s'inicia a partir de les queixes o consultes dels ciutadans, però també quan creu que cal actuar d'ofici, encara que no hi hagi hagut cap queixa prèvia. El Síndic no jutja ni sanciona: fa recomanacions i advertiments a les administracions perquè adoptin les mesures necessàries per a rectificar i reconduir les situacions irregulars. Actualment el Síndic de Greuges de Catalunya és Rafael Ribó i Massó, escollit el 10 de febrer del 2010.

A més de l'informe anual preceptiu, el Síndic i els seus equips elaboren estudis i informes monogràfics, alguns dels quals han posat el dit a la nafra de la crisi econòmica i financera que s'està patint: la malnutrició infantil a casa nostra, la pobresa energètica, el projecte Castor i la seva indemnització, els drets lingüístics a Catalunya, el preu dels transports públics...

Les actuacions fetes pel Síndic durant l'any 2014 a tot Catalunya han estat 27.211, repartides en 14.820 queixes rebudes, 11.868 consultes fetes i 523 actuacions d'ofici. Pel que fa al Moianès, ha rebut 26 queixes i 17 consultes, de les quals 8 queixes i 8 consultes de Moià mateix.

SÍNDIC
EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

MOIÀ Avda. Zona Industrial, s/n Tels. 93 830 12 25 93 820 77 77 AVINYÓ Antoni Prat, s/n Tel. 93 838 72 78 SANT QUIRZE SAFAJA Ctra. de Mollet-Moià Km. 25,400		CALEFACCIONS - INDÚSTRIES AGRÍCOLA - AUTOMOCIÓ SERVEI A DOMICILI TELS. COMANDES : 93 830 12 25 - 93 820 77 77
--	---	---

Auditoria Ciutadana Municipal

Moià Deute

L'Auditoria Ciutadana Municipal és una pràctica participativa impulsada per Moià Deute i aprovada per unanimitat en el ple municipal del 20 de març de l'any passat en una moció sobre el deute il·legítim.

La creació d'aquesta auditoria queda reflectida en l'acord quart d'aquesta moció, que diu textualment: «Els grups municipals signants d'aquests acords facilitaran, dins les seves possibilitats i conjuntament amb l'Associació veïnal d'afectats pel deute municipal de Moià, que forma part de la Plataforma Auditoria Ciutadana del Deute, la creació d'un grup de treball per a elaborar una auditoria ciutadana del deute de Moià, a fi i efecte d'avaluar i quantificar la xifra total del deute.»

El seu objectiu és crear un procés de participació obert (veïns, entitats, representants polítics, treballadors municipals...) per a analitzar expedients d'obres i d'inversions (amb exclusió d'aquells que estan sota investigació judicial) i valorar les seves possibles irregularitats i la seva incidència en el deute municipal.

Utilitat de l'Auditoria Ciutadana Municipal: L'activitat municipal, allò que es decideix i es fa des de l'ajuntament, ens afecta a tots directament, d'una banda pel seu cost econòmic i de l'altra pels beneficis o inconvenients que com a vilatans ens comporti l'obra o la decisió presa. Per tant, és una eina de participació popular per a conèixer com s'ha fet una obra, saber si hi ha hagut irregularitats que hagin suposat un sobrecost per al poble, analitzar quines mesures s'haurien de prendre perquè no es repetissin les irregularitats detectades i fer propostes per a corregir les conseqüències que hagin afectat negativament els interessos municipals que, en definitiva, són els interessos de tots.

Els primers expedients analitzats són les obres d'urbanització o reparació del carrer Magí Vilardell fetes l'any 2005 i l'obra d'urbanització del carrer Erasme de Gònima, a la zona industrial, començada l'any 2008 i abandonada, sense acabar, des d'aleshores.

Magí Vilardell: Aquesta obra es realitza en una zona que cinc anys enrere va

ser objecte d'una actuació urbanística per part de la propietària dels terrenys, actuació que va quedar inacabada i que a més va ocasionar danys importants en un mur de contenció situat en una part de la urbanització. A part de les mancances de documentació i les presumptes irregularitats en l'adjudicació de l'obra, del seu cost directe, 292.345,23 euros, no se'n va recuperar ni un de sol a través de subvencions ni de contribucions especials. El seu finançament, atesa la crítica situació de les finances municipals ja en aquell moment i en una hipòtesi de pagament d'uns deu anys, hauria comportat un cost total per a les arques municipals de 344.159,23 euros.

Erasme de Gònima: Aquesta obra s'havia d'integrar en l'actuació urbanística ja realitzada de la zona industrial del Prat. No s'ha trobat documentació tècnica per a poder fer una valoració de l'adjudicació a la constructora ni de la part d'obra realitzada. Tampoc no hi ha constància de la decisió de suspensió o abandonament de l'obra. Dels 616.115,01 euros del cost total de l'obra projectada, que havia d'anar a càrrec íntegrament dels propietaris dels terrenys, només se'n van cobrar 95.244,03 euros (un 15,46%). Es van

aprovar certificacions d'obra per valor de 292.345,29 euros, que van ser refinançats a deu anys per l'empresa constructora i més endavant, l'any 2012, refinançats pel Fons Estatal de Pagament a Proveïdors, fet que en una hipòtesi de pagament a quinze anys es traduiria en un cost total de 328.592,55 euros.

Conclusions: Les dues obres analitzades tenen en comú, a part de totes les irregularitats procedimentals, el fet que ens trobem davant uns costos globals de 672.151,78 euros que no havien de ser suportats per l'ajuntament (per tots els moianesos i moianeses). En el primer cas, havien de ser assumits per la promotora de l'obra anterior de l'any 2000, i en el segon, pels propietaris dels terrenys urbanitzables de la zona industrial.

Per tant, aquí hauríem de fer menció del concepte de *deute il·legítim*, atès que el poble està suportant uns costos totalment indeguts.

Valoració de la participació: Ens caldrà analitzar més profundament les causes de la baixa participació. Potser el fet que els treballs de consulta s'han de realitzar a les dependències de l'ajuntament en horari laboral, no ha incentivat la participació dels veïns i dels representants d'entitats.

No podem dir el mateix en relació als representats electes municipals, que s'havien compromès a una participació activa, però que no s'ha portat a la pràctica, de manera generalitzada, excepte en les primeres reunions. Entenem que l'experiència, pel coneixement que ens han aportat aquests dos expedients, ha estat altament positiva i que hi ha molts expedients que requereixen auditoria i, per tant, molta feina a fer.

Podeu consultar l'informe complet de les auditories fetes a: <http://moiadeute.blogspot.com.es/2015/01/resultats-la-1-fase-de-lauditoria.html>.

Carrer Magí Vilardell (fot. Jordi Costa)

Carrer Erasme de Gònima (fot. Jordi Costa)

Els terrenys del Club, municipals. Aviat el Casal?

Josep Font

Fot. J. Font i C.I.C. - Moià

L'ajuntament adquireix al bisbat els terrenys del Club

El dissabte 14 de febrer, el Club Esportiu Moià va aprovar la cessió a l'ajuntament dels terrenys del pavelló i del camp de futbol, culminant així un procés que feia molts anys que s'arrossegava i que finalment s'ha precipitat en unes poques setmanes. L'ajuntament ha decidit adquirir per un preu de 125.000 euros els terrenys que actualment ocupen aquestes dues instal·lacions esportives.

Amb aquesta compra, l'ajuntament podrà fer-se càrrec, legalment, del retorn dels crèdits que el Club Esportiu havia sol·licitat per al camp de gespa i per a la reforma dels vestidors. Els costos d'aquells crèdits els havia anat pagant l'ajuntament sense que s'hagués signat cap conveni de col·laboració entre el club i l'ajuntament. L'expedient del camp de futbol és un dels que havien estat inclosos en el cas de la Sindicatura de Comptes.

L'ajuntament havia comunicat al club que no li era possible d'intervenir en el retorn del deute, fet que havia posat el club contra les cordes, ja que les entitats bancàries exigien el retorn dels crèdits i havien amenaçat d'embargar.

El Casal de Moià en un programa de TV3

«L'últim fotograma» és el títol d'un programa de l'espai *Sense ficció* que va emetre TV3 el dia 3 de febrer. Dirigit per Laia Colomé i d'una hora de durada, feia un repàs sentimental dels cinemes que han desaparegut a Catalunya o que estan a punt de fer-ho per la digitalització de les sales.

El documental incloïa escenes de l'interior del Casal, que pocs moianesos han pogut veure des que va tancar el dia 23 d'abril del 2004. Una veu en off presentava Valentí Trullà, que va ser durant més de vint anys el projeccionista del cinema i que, deia el programa, «ara hi entra per primer cop amb la seva filla des que hi va deixar de treballar». «Com està d'abandonat, Mare de Déu!», es planyia Trullà mentre explicava que, des de l'edat de tretze anys, projectava cinema i assegurava que amb el projectador del Casal «encara s'hi podria fer cine».

Precisament, la publicació del llibre d'Elvira Permanyer *Visca el teatre*, aquest documental i el fet que recentment l'ajuntament hagi adquirit els terrenys del pavelló i el camp de futbol, han reviscolat l'esperança de reclamar novament la propietat del Casal, actualment del bisbat, però on el poble de Moià ha invertit molts recursos per a la seva remodelació i el seu funcionament.

ACTES I ESDEVENIMENTS

Sant Antoni i Sant Sebastià, Festa Major d'Hivern

Elisa Roca i Elvira Permanyer

Durant el cap de setmana del 17 i 18 de gener van començar els actes relacionats amb la festivitat de Sant Antoni, patró dels traginers, i els actes en honor de Sant Sebastià, patró de la nostra vila. Es van iniciar el dissabte 17 al matí quan es va celebrar la missa en lloança de Sant Antoni Abat i en memòria dels ex-banderers, ja difunts, Agustí Cirera, Joan Argemí, Lluís Graners i Manel Vicente.

Al vespre d'aquell mateix dissabte, el tradicional trasllat de la bandera, que passava de mans de l'últim banderer, en aquest cas banderera, Margarida Petitbò, a les del banderer d'enguany, Toni Arisa Closas, donava el tret de sortida a la festa dels Tres Tombs. La comitiva, que passà pels carrers del raval de Dalt fins a arribar a la casa del banderer d'enguany, amb acompanyament musical dels grallers, també la formaven els administradors i banderers d'altres anys.

El diumenge 18 al matí va haver-hi dos esdeveniments a destacar. Per una banda, la clàssica cursa de muntanya «Els dos turons», en la seva XIII edició, juntament amb la XII Canicròs, la VI Marxa Nòrdica i la IV Cursa Curta i Infantil, que va començar a 2/4 de 10 amb un fred gèlid de -4 °C, però amb una participació molt nombrosa, 380 corredors. El guanyador d'aquest any fou Marc Traserra, de les Masies de Voltregà, una de les joves promeses de les curses de muntanya a Catalunya.

I, per l'altra, es van poder veure, un altre any, les danses tradicionals a la plaça del CAP, a la 1 del migdia. Els dansaires, que van arribar des de Can Carner en comitiva i precedits pel Pollo, van ballar, en primer lloc, el cerimoniós Ball del Ciri,

per, seguidament, els més menuts executar el Ball de Garrofins al so d'un sac de gemecs, un flabiol i un tamborí. Arribat aquest punt, la Cobla Sabadell va interpretar una sardana per donar temps als balladors a canviar-se de roba i així donar pas al Ball de Gitanes, dansa vistosa i alegre precedida per les còmiques corrandes que els nois dediquen a les noies. Finalitzats els balls, la mateixa Cobla Sabadell va interpretar dues sardanes.

Dilluns 19

A les 7 del vespre i sota una pluja insistent el nombrós grup de petits garrofins van desplaçar-se sota les voltes de Cal Plàcid per ballar la seva dansa i, al mateix temps, estar a aixopluc. Normalment recorren els carrers de la vila tot ballant, escortats pels teiers, com a preàmbul i anunci de la festa de Sant Sebastià que és l'endemà. Però enguany el mal temps va trastocar els plans i només van fer tres ballades, això sí, acompanyats de l'escalf de familiars i amics, que no van deixar d'aplaudir-los.

Dimarts 20: Sant Sebastià

El Pollo i els garrofins van fer acte de presència a la missa solemne que a les 12 del migdia es va celebrar en honor del sant. La va presidir Mn. Àngel Collar i la van concelebrar Mn. Josep Ruaix, Mn. Carles Riera i els pares escolapis Mateu Trenchs i Marià Baqués.

Abans de l'ofertori els nens i nenes van pujar davant l'altar per ballar la seva dansa, calçats amb les típiques espardeñyes de set vetes, abillats amb la barre-

tina característica, les faldilles i camisa blanca subjectades amb la faixa de color vermell i els camals i l'armilla farcits de picarols que feien repicar a cada cop de peu. Un cop acabat l'ofici van ballar de nou davant l'església per, tot seguit, dirigir-se a l'Hospital-Residència, on sempre han estat molt ben rebuts pels avis i àvies que hi fan estada.

Dissabte 24: preliminar dels Tres Tombs

El dissabte 24 de gener, la comissió organitzadora va preparar com cada any la botifarrada a la plaça Major com a preliminar de la festa de l'endemà. Mentre la carn s'anava coent i els membres de la comissió dels Tres Tombs convidaven la gent a comprar tires per al sorteig d'una formosa panera, els grallers van anar a tocar una serenata a cada una de les cases dels diferents administradors de Sant Antoni Abat, com fan cada any.

Per a amenitzar la vetllada, a la plaça Major es va comptar amb el grup de Country de Moià, que, com sempre i amb una seixantena de balls programats, va contribuir a fer que força gent d'altres indrets vingués a la nostra vila a ballar aquests balls d'origen americà que tenen tanta nomenada i, així, al mateix temps, engruixir el nombre de persones assistents a la botifarrada.

La programació de passejades amb ponis per als menuts a l'entorn de la plaça Major no es va poder fer per la falta d'autorització formal de l'ajuntament arran d'una instància en contra de l'acte del PACMA (Partit Animalista contra el Maltractament Animal).

Un altre any, doncs, tothom qui ho va voler va poder cruspí-se un bon entrepà de botifarra, cuita a la brasa, i traguejar el vi que va voler al mòdic preu de cinc euros en cas de no ser soci; en cas de ser-ne, era gratuït.

Diumenge 25: desfilada dels Tres Tombs

Durant tot el matí va lluir un fantàstic sol d'hivern, que va ajudar a fer més agradable la desfilada dels Tres Tombs, tant als participants que van intervenir en la comitiva com al públic que omplia els carrers centrals de la vila.

Un cop engegada la cavalcada, aproximadament a les onze, el que hom va percebre ràpidament va ser que enguany no hi havia el nombrós seguici de tractors d'època que altres anys acabaven de fer gran la festa.

La comitiva l'encapçalava Toni Arisa Closas, banderer, seguit pels administradors sortints (Agustí Vives, Núria Arisa i Anna Puigarnau) i els entrants (Rafael Manzanera, Daniel de la Sierra i Eulàlia Dalmau), la figura del Pollo i la carrossa dels grallers. Seguidament, una corrua de genets, de carretes, de carros tibats per quatre o cinc cavalls de tir amb un munt de brosta de pi, carregats de senalles o amb fardes de panotxes de blat de moro, donaven esplendor a la festa. Les carrosses atapeïdes de canalla tibades per tractors també donaven color i alegria a la rua.

Com que el rector titular era de viatge, els tombs van ser beneïts pel vicari, Mn. Àngel Collar, que a les escales de davant l'església aspergia amb el salpasser tots els integrants de la cavalcada.

En arribar al tercer i últim dels tres tombs, a davant de la portalada de l'església va ser quan es va interpretar el ball del Contrapàs Curt de Moià, que és la dansa que, per tradició, es relaciona amb els traginers. Els balladors foren Cosme Homs i Jordi Ferrer.

La comitiva va finalitzar a la plaça de l'Hospital, on els banderers de tots els anys es van fer la tradicional fotografia de commemoració i els organitzadors van lliurar el record de la diada.

Country a la plaça. Tres Tombs (fot. C.I.C. - Moià)

Carnestoltes: molta animació, poca reivindicació

Elvira Permanyer i Elisa Roca

Les inclemències del temps ens van tornar a fer patir el dissabte dia 21 de febrer, ja que el dia va començar gris i amenaçant pluja, però qui mana en aquests temes va ser benèvol i, encara que feia fred, la rua de carnestoltes va poder iniciar-se sense problemes des dels carrers de Nazari Alibés, Onze de Setembre, Miquel Vilarrúbia, Prat de la Riba i Escultors Rubió.

Va ser cap a dos quarts de set i enfilant l'avinguda de la Vila que la corrua del carnaval va començar a caminar, amb la carrossa de l'AMPA de l'Escola Josep Oriols i Roca al davant i el grup de caputxetes «catxondes», la colla d'homes vestits de dones que ja són un clàssic a Moià i que bona part dels assistents esperen, al darrere.

Entremig, trenta-quatre carrosses i comparses més, entre les quals se'n podia veure alguna d'espectacular, com la figura de mamut que precedia un grup de prehistòrics; altres de ben originals, com ara unes monges enfilades a una fictícia atracció de fira, o uns mecànics de Fórmula 1 que tenien feina a canviar les rodes del seu monoplaça. També un grup d'*amish*, figures de jocs d'ordinador com el famós *pac-man*, elefants roses, Mary Poppins o celebritats del món de Bollywood... Molt animades, les carrosses infantils lluien disfresses de *lacasitos*, del xai Shoun o d'Olaf, personatge cinematogràfic ben conegut dels infants arran de la famosa pel·lícula *Frozen*, entre altres.

El jurat popular, que observava des d'un balcó privilegiat la filera de carrosses per tal de puntuar-les, va deixar aquest veredict: millor carrossa infantil, *Pim pam Toma Moiasitos*; millor carrossa adul-

ta, *Mary Poppins*; més original, *Desformulant la 1*; la més tècnica, *Mamutillu i els troglodites*; millor música, *Amish village*; millor coreografia, *Bollywood*.

I, encara que és un dia en què tot és permès, sempre arriben queixes, de les quals, també creiem, cal fer-se ressò. Aquestes queixes es poden resumir en dues: el volum de la música d'alguna de les carrosses excessivament alt i la brutícia que es genera, sobretot als voltants d'on es concentren les carrosses abans de començar.

Diem així adéu a un altre carnestoltes amb poques reivindicacions polítiques, socials, poques mencions de la nova comarca, poques referències a la corrupció que planeja pertot arreu...

¿Pot ser que ja n'estiguem farts, de tots aquests temes, com si tot fos una bassa d'oli?

Carnestoltes de l'Escola Pia

El dimarts 10 de febrer, el Rei Carnestoltes havia fet la seva aparició al pati de l'escola.

Com cada any, els nens i nenes de quart van ser els encarregats de fer-lo, passejar-lo pel pati i llegir-ne el discurs. Per tal de fer valer la seva autoritat, durant uns dies els donava ordres de venir cada dia amb un motiu diferent: amb corbata, pentinats originals amb pinces d'estendre roba al cap, amb un mitjó de cada color... Fins i tot va ordenar als més grans de l'escola de venir amb pijama i un peluix!

El divendres dia 13 els alumnes van desfilar pels carrers de la vila. Petits i grans anaven amb vestimenta relacionada amb el cinema, perquè es tractava del

Tres de les comparses guardonades (fot. C.I.C. - Moià)

UNA MICA D'HISTÒRIA

Els Armats: una antiga tradició moianesa

Josep Riera

Els Armats amb el misteri del Simó Cirineu, l'any 1916 (fot. Josep Vilanova)

tema transversal d'enguany i que l'escola utilitza per a fer moltes de les seves activitats (el foc de Sant Josep de Calassanç, els Pastorets, el carnestoltes, etc.). Així, doncs, tant podíem veure Charlots, com una munió de nans tibats per les seves Blancaneus, com directors de pel·lícules o pirates, tot amanit amb la música d'uns quants grallers. Els nens disfressats, acompanyats pels pares, familiars i amics, van ajudar a convertir la tarda de divendres en una estona de diversió i color que va culminar amb un bon i agraït berenar al pati de l'escola.

Carnestoltes de l'agrupament escolta

I el dissabte 14 de febrer, a partir de les cinc de la tarda, una altra rua va recórrer els carrers. En aquesta ocasió van ser els nens i caps del «Cau», que, guarnits de fruites —hi havia pinyes, cireres, síndries...—, van portar l'alegria i l'entusiasme pels carrers de Moià. Les places de Sant Sebastià, Francesc Sagrera, CAP i la plaça Major es van convertir en escenaris improvisats de balls i cançons apreses al «Cau». Altres nens de la vila, disfressats per a l'ocasió, es van afegir a la comitiva i entre tots van aconseguir de transmetre al poble la diversió escaient per als dies de carnestoltes en què ens trobàvem. Un cop van arribar a la plaça Major i damunt d'un escenari procurat per l'ajuntament, tres joves, caps de l'agrupament, van continuar animant la festa fent ballar tant nens com pares amb ritmes de música enllaunada que van agradar molt. Com a cloenda van servir xocolata desfeta per a tothom.

Sens dubte són de lloar iniciatives d'aquesta índole, portades a terme per persones despreses i generoses, activitats que, a més de ser la mar d'econòmiques, ajuden a donar un aire fresc, jove i dinàmic a la nostra vila.

Carnestoltes de l'Escola Pia i del «Cau»
(fot. Esc. Pia i C.I.C. - Moià)

En escaure's enguany el segon centenari de la creació dels Armats i de la Congregació de la Mare de Déu dels Dolors, ens ha semblat interessant de publicar una relació de persones que al llarg dels anys han fet d'armat o encara en fan. Tenint en compte que el grup d'Armats no ha estat mai una entitat reconeguda, el nom de les persones que han mantingut aquesta vella tradició al llarg de la història no ha quedat reflectit en cap document, per la qual cosa se'ns fa molt difícil de confeir una llista del tot fidedigna (som conscients, doncs, que haurem pogut descuidar-nos alguns noms; si algun lector pot completar aquesta llista, li ho agraïrem).

Tenint en compte aquesta premissa, les dades que recopilem són, bàsicament, a partir dels anys trenta del segle passat, i el mètode que hem emprat no ha estat altre que el de refiar-nos de la memòria d'aquella gent que havia fet d'armat, i de moltes altres persones que ens han ajudat a confeir la llista (a tots ells, els agraïm la seva valuosa col·laboració). També cal dir que hem completat aquest article amb informació extreta del llibre *La Setmana Santa de Moià*, de l'historiador moianès Jaume Clarà, del dietari del músic i director d'orquestra Ramon Cantó, com també

d'uns textos manuscrits del qui fou arxiver del museu, Salvador Farràs, i de diferents entrevistes amb els Armats publicades al llarg dels anys en aquesta mateixa revista de LA TOSCA.

Com a notes curioses, podem dir que en aquells temps més reculats hi havia molta competència per fer d'armat, i la gent ja ho demanava amb molta antelació. Tenien preferència els homes de bona

talla i com més forçuts i cepats millor. Els qui hi entraven, això sí, havien de satisfer la quantitat de deu rals. També sabem que fer d'armat era una tradició familiar i, com podeu veure per alguns cognoms, s'anaven succeint les diferents generacions d'una mateixa família. El banderer més antic que hem pogut documentar ha estat Salvador Pascual Abeyà, de cal Marc, que en va fer durant molt temps fins a deixar-ho uns anys abans de la guerra. La seva néta, Dolors Pladevall, ens ha comentat

que la cuirassa, la defensa i l'espasa que duia el seu avi, les hi havia deixades el prestigiós tenor moianès Francesc Viñas, el qual les havia fetes servir, entre altres, en l'òpera *Parsifal*. Darrere del Salvador, han exercit de banderers dels Armats amb una certa regularitat Vicenç Feixas (ca. dècades de 1930 a 1960), Artur Solà (ca.

dècades de 1960 a 1980), Ramon Alboquers (ca. dècades de 1980 a 1990), Marnel Fabián (ca. dècades de 1990 a 2008) i Agustí Amargant (a partir de l'any 2009 i fins a l'actualitat). Al mateix temps, els armats més antics de qui tenim constància són, segurament, Josep Viñas Plans, pare del Quim Viñas, nascut en 1861, i Cosme Miró Oller, avi de l'Àngela Soler, nascut cap a 1866.

Abans de la guerra, els Armats tenien molt protagonisme en la Setmana Santa de Moià i devien acabar-la ben cansats. Per començar, assajaven dos dies: el diumenge de Passió i el diumenge de Rams, a la placeta de l'Hospital. El mateix diumenge de Rams, al vespre, sortien en la processó de la Soledat, i s'estaven en formació durant la solemne «Hora dels Dolors» dins l'església parroquial. Fins i tot hi ha qui recorda haver vist caure algun armat durant la funció, pel cansament i la positura, amb el

consegüent terrabastall de les armadures. El Dijous Sant, els Armats sortien tres vegades. En primer lloc, a les deu del matí, a l'església, acompanyant Crist sagramentat fins al monument. A les cinc de la tarda, just en acabar l'ofici de tenebres, els Armats participaven en els «fasos», fent l'esgrima davant el monument. I al vespre,

a les vuit, en la processó pels carrers del poble, que durava unes dues hores.

Al davant hi anaven els Armats, que, com és costum, encapçalaven la processó. En Quim Viñas recordava que, a principis de segle, l'amo de can Bussanya pagava les atxes per a fer llum als Armats, i a la canalla que els acompanyaven els donaven un ral. Darrere dels Armats hi anaven uns pendons en els quals hi ha-

via pintada la cara del summe sacerdot jueu, Caifàs (el qual presidí el procés de Jesús), i la creu dels impropis. Després, seguien els misteris, els congregants, la creu, el cor... El fiscorn, l'instrument musical que acompanya l'impressionant cant del *Miserere* (composició musical del mestre Uñó, moianès) podem provar que l'havien tocat Rossend Oliveras Santcliment (el Cotre) des dels anys vint del segle passat. Al cap d'uns anys després de la guerra, el rellevà Miquel Ruaix Sant fins a

mitjans dels anys cinquanta, tot i que l'any 1948 el va tocar Ramon Cantó Soldevila (com descriu en el seu dietari). Cap a finals dels anys cinquanta, fou Salvador Pascual Fontcuberta qui va continuar amb la tradició i va tocar el fiscorn durant molts anys, fins a 1977, darrer any que hi hagué processons. Més recentment, i en

Salvador Farràs, timbaler, l'any 1931
(fot. Just Renom)

Francesc José, timbaler, l'any 1931
(fot. Just Renom)

actes celebrats en la Setmana Santa dels anys 2000 i 2001, també el va tocar Rafael Terencio Puente. Finalment, i amb la recuperació de la processó del Divendres Sant, l'any 2011, és Enric Oliveras Gallaguet qui acompanya el cant del *Miserere* amb el fiscorn.

La majoria de gent que anaven a la processó solien portar unes atxes de cera de quatre blens, i abans d'acabar el recorregut les havien de canviar perquè s'havien gastat. Quan la processó ja havia entrat dins l'església parroquial, els del cor, al mig de la plaça cantaven el cant de *La Passió*.

El Divendres Sant, a les nou del matí, els Armats tornaven a l'església a treure nostre Senyor del Monument. Després començaven la capta, el mateix divendres al matí per la vila i a la tarda per les cases de pagès. A partir dels anys cinquanta, els Armats varen substituir els «fasos» per les «evolucions rítmiques» (com va deixar escrit Joan Estevanell) de la plaça Major, les quals encara es conserven en l'actualitat, i també sortien en la processó de l'«Hora dels Fadrins», que es feia el Dimarts Sant, i en la processó de l'«Hora dels Teixidors», que es feia el Dimecres Sant.

Acompanyem aquest escrit amb tres històriques i boniques fotografies, totes elles de l'Arxiu Fotogràfic Renom. El timbaler Salvador Farràs, el timbaler Francesc José i, en primer lloc, els Armats l'any 1916 davant la portalada de l'església parroquial. Com podeu observar en aquesta fotografia, només hi ha catorze armats amb un únic timbaler. Els vestits dels tres armats que falten (dos llancers i l'altre timbaler) foren estrenats, segons un dels manuscrits esmentats de Salvador Farràs, l'any 1922 i els va pagar Francesc Viñas. El banderer és Salvador Pascual Abeyà, i el primer armat per l'esquerra és Cosme Miró Oller. També s'observa l'antic misteri del Simó Cirineu, que era el mis-

teri que sortia en el viacrucis que es feia el diumenge de Passió. En la façana de l'església encara no hi havia les imatges de la Mare de Déu i dels sants, les quals s'hi col·locaren per la Festa Major d'aquell mateix any 1916. Veiem, també, com el jovent s'enfilava en els pedestals laterals de la portalada per poder tenir una privilegiada visió de la processó. Cal fer esment del vestuari d'aquesta jovenalla, amb les bates llargues i les gorres amb visera per a resguardar-se del fred.

Com a darrera curiositat, les vetes vermelles creuades al llarg de les mitges blanques en les cames dels armats eren més amples que les que es fan servir actualment, i hi havia cinc o sis passades fins a sota el genoll, a diferència de les tres passades actuals. Des d'aquestes ratlles suggerim de tornar a recuperar aquesta part del vestuari com abans.

Llista d'Armats

Vet aquí, doncs, aquesta llista de persones ordenada alfabèticament. Hem assenyalat amb un asterisc els armats més antics, els quals, molt probablement, n'haurien fet abans de la guerra. També cal fer notar que una *B* entre parèntesis al costat d'un nom significa que ha fet o fa de banderer, i una *T* significa que ha fet o fa de timbaler.

Potser sorprendrà l'elevat nombre d'armats moianesos. Volem, amb aquestes ratlles, dedicar a tota aquesta gent i a tants altres que no sabem, un emotiu reconeixement per haver mantingut amb constància i il·lusió aquesta vella tradició moianesa fins als nostres dies.

Acabem citant Artur Solà que, en una entrevista a LA TOSCA, signada per Sebastià Padrís i Carles Riera, el març del 1978, deia: «Hi ha passat mig poble, per dins d'aquells vestits. Vatu! I pensar que en esclatar la guerra va venir d'un pèl com no ens els cremen!»

Ramon ALBOQUERS CRESPI (B)	Jordi FERRER SERRA	Marc PEDRALS PRAT
Joan ANTONELL CREUS	Pere FERRER SERRA	Josep PERARNAU ARMENGOL
Josep ANTONELL OLLER	Sebastià FERRER SERRA	Antoni PICAÑOL VILANOVA
Agustí AMARGANT MARTÍNEZ (B)	Jaume FERRI	Josep PLADEVALL VILA*
Josep AMARGANT SOLER	Antoni FILLAT FONTS	Valentí PONS TORRUELLA*
Martí ARAÑÓ MARTÍNEZ	Antonio FONT CRUSAT	Josep PRAT MOLIST
Eugeni ARISA ARISA	Josep FORCADA BARCELÓ*	Isidre QUINTANA FERRER*
Josep ARISA GUITERAS*	Josep FORCADA OLLER	Jaume QUINTANA PARAREDA
Joan ARISA OLLER*	Ramon FORCADA OLLER	Josep RAFART MARFÀ
Abel ARISA VILARMAU (T)	Pere FORCADA SOLEGIBERT*	Sebastià RAFART MARFÀ
Moisès ARISA VILARMAU	Sebastià FORCADA SOLEGIBERT*	Camilo RAFART VILA*
Josep ARMADANS BARDALA	Josep FORCADA SOLER*	Casimiro RAFART VILA*
Pere BARCELÓ RIERA	Àngel FREIXA SERRACARBASA	Josep RIERA FONTS (T)
Joaquim BENAVENTE SÁNCHEZ	Jaume GALLAGUET MORILLO	Jaume ROCA FONTANALS
Rafel CAMPS VILALTA	Cosme HOMS PADRISA	Josep ROCA IGLÉSIAS
Pere CANADELL CANTÓ	Jordi HUESO SANTAUGÈNIA	Jaume ROMEU ALMATÓ
Ramon CANADELL CANTÓ (T)	Ramon HUESO SANTAUGÈNIA	Jaume ROMEU TRAVERIA
Jaume CANADELL PASSARELL	Ramon IGLÉSIAS FÀBREGAS	Àngel ROVIRA VILA
Josep CANET PLADEVALL	Sadurní JOSÉ LORENZO* (T)	Francesc SENTIAS CIURÓ
Jaume CAPDEVILA FARRÀS*	Isidre JOSÉ PICAÑOL (T)	Salvador SERRACARBASA CALM
Francisco CASANOVAS	Valentí JOSÉ PICAÑOL (T)	Josep SERRACARBASA PICAÑOL
Lluís CLARÀ IGLÉSIAS	Francesc JOSÉ VALLS* (T)	Salvador SERRACARBASA SOLÀ*
Josep COLL FONTS	Pere JOU*	Artur SOLÀ BORRAGUERAS* (B)
Jaume COMA ROQUETA	Joan MALGOSA AMADOR	Llorenç SOLER GUITERAS
Joan COMA ROQUETA	Josep MARTÍNEZ GÓNGORA	Joan SURROCA ARISA (T)
Florenci CRUSAT FANÉS	Sebastià MAURI ÀLVAREZ	Isidre TANTIÑÀ CRUAS
Florenci CRUSAT PONS	Cosme MIRÓ OLLER*	Fruitós TARTER CREUS
Lluís DATZIRA ANTONELL	Jordi MIRÓ ROIG	Diógenes TERCENIO PUENTE
Ramon DATZIRA CERDÀ	Joan OLIVERAS SALA	Rafel TERCENIO PUENTE
Ramon ESTRELLA ALBOQUERS	Ramon OLLER CAMPANY	Leandre UBASART PEDRALS
Manel FABIÁN ENCARNACIÓN (B)	Andreu PADRISA PRIETO	Ot VILA VILÀ
Jaume FARRÀS ROCA (T)	Sebastià PADRISA VILLÀ	Ricard VILA VILÀ
Salvador FARRÀS TRIA* (T)	Enric PASCUAL ABEYÀ* (T)	Josep VILADRIKH HOMS
Vicenç FEIXAS PARERA* (B)	Salvador PASCUAL ABEYÀ* (B)	Sebastià VILAJUANA COTS
Mariano FÍGULS*	Joan PEDRALS CONESA	Francesc VILARDELL DALMAU
		Josep VIÑAS PLANS*

LES ENTITATS INFORMEN

MOFA, el Moianès Fantàstic

Desperta Espurnes

El *Moianès Fantàstic* és un festival que permetrà, durant tres dies (13, 14 i 15 de març) donar veu i mostrar infinitat d'idees i projectes que en el cinema fantàstic es desenvolupen tant en l'àmbit local, com en el nacional i en l'internacional. Hi tenen cabuda tots i cadascun dels subgèneres que nodreixen el cinema fantàstic en si (terror, suspens, superherois, ciència ficció...). Aquest festival és hereu de la Mostra de Cinema del Moianès que l'associació Desperta Espurnes feia set anys que realitzava. Ara l'equip s'ha ampliat i renovat creant el col·lectiu MOFA, recolzat des dels Desperta Espurnes. Enguany el festival tindrà lloc a Moià, a l'Auditori de Sant Josep i a Les Faixes

Amb l'objectiu de consolidar i dinamitzar la cultura cinematogràfica i del cinema fantàstic al Moianès, s'oferiran també activitats paral·leles, com conferències, concerts, master classes, activitats per a nens i nenes... El festival s'estructura en quatre seccions:

Secció oficial: curtmetratges de caire fantàstic.

Calaix de sastre: VIII Mostra de Cinema del Moianès.

Rec mòbil 36: concurs de realització d'un curtmetratge amb un telèfon mòbil i amb un temps màxim de 36 hores (filmació i edició).

Act-títol: projecció de quatre llargmetratges; és una secció fora de concurs, per a projectes amb recursos a l'abast; produccions autofinançades; autores i autors valents amb un alt nivell d'imaginació.

Val a dir que el festival serà possible gràcies al mecenatge per internet realitzat a través de la plataforma Verkami. Seixanta-vuit mecenes diferents han apostat pel festival aportant quantitats que van dels 5€ als 100€, aconseguint una xifra final de 1.905€, que s'empraran en la dotació de premis, la difusió i altres despeses que genera el festival mateix. Tota la nostra tasca organitzativa i de gestió ha estat voluntària per tal de permetre un festival obert i gratuït per a tothom. L'única activitat de cost serà una master class de maquillatge i pròtesis amb un cost de 3€ per a la compra dels materials.

Jornada d'homenatge a Rafel Casanova

Francesc Serra Sellarés. Professor d'Història de l'Institut Moianès

El passat dia 22 de desembre vam celebrar a l'Institut Moianès una jornada d'homenatge a Rafel Casanova, conseller en cap de la ciutat de Barcelona l'11 de setembre de 1714. Nascut a Moià vers l'any 1660, Casanova ha esdevingut el moianès més universal i, en els nostres dies, és homenatjat cada Onze de Setembre amb l'ofrena de rams de flors per les diferents entitats i institucions del país, tot recordant la seva figura com a símbol de la defensa de les llibertats catalanes.

Des de l'Institut no vam voler deixar passar aquesta efemèride i el dia 22 vam celebrar la nostra jornada del Tricentenari, que va comptar amb la implicació de molts professors i alumnes. Els actes, que van començar a dos quarts de dotze al pati de l'Institut, van comptar amb la recreació històrica de la companyia d'hússars de Moià i amb una exhibició destacada de la colla de falcons de Castellcir, amb molta participació dels alumnes. Una orquestra musical de l'Institut va amenitzar els actes. A les dotze del migdia van arribar Miquel Calçada, comissari del Tricentenari de

la Generalitat, i l'alcalde de Moià, Dionís Guiteras, que presidiren els actes institucionals, els quals començaren al gimnàs a dos quarts d'una. Aquests actes es van iniciar amb salutacions i parlaments de la directora de l'Institut, Teresa Miras, de l'alcalde de Moià, Dionís Guiteras, i del comissari del Tricentenari, Miquel Calçada, i van continuar amb la situació biogràfica de Rafel Casanova que va oferir l'historiador moianès Ramon Tarter.

El moment més esperat va arribar amb l'escenificació teatral dels moments previs a la caiguda de Rafel Casanova en els combats de l'11 de setembre, que va acabar amb un quadre plàstic inspirat en la pintura d'Antoni Estruch, que va gaudir de l'acompanyament musical de Sergi Renom, un violinista ex-alumne de l'Institut. Val a dir que en moments previs a la recreació teatral, l'orquestra de l'Institut, dirigida per Jordi Peiró, va interpretar marxes militars del segle XVIII amb molta pompa i majestuositat. Els actes de la jornada es van cloure amb la interpretació de l'himne nacional de Catalunya, *Els Segadors*.

F. Serra, D. Guiteras, M. Calçada, T. Miras i R. Tarter (fot. IES Moianès)

Inundacions a les Coves del Toll

Museu de Moià

Entrada a la cova el dia 1 de desembre
(fot. Museu de Moià)

El diumenge 30 de novembre les Coves del Toll ens van tornar a sorprendre i l'aigua va inundar-les de nou. Des de l'any 1982 no s'havien inundat. L'aigua va tornar a sortir amb força per la porta de la Galeria Sud, primer tram visitable de la cova i que es correspon a la part que és jaciment arqueològic i paleontològic.

No van ser unes pluges més abundants que altres vegades (segons l'estació meteorològica de Moià, 39,8 litres el dia 29, 52,1 el dia 30 i 0,2 l'1 de desembre). Tampoc el torrent Mal, que circula per l'exterior de la cova, no portava més aigua que en altres episodis de pluja, però per sorpresa de tots les coves es van tornar a inundar.

Foren dos episodis consecutius d'inundació, el primer la nit i el matí del diumenge 30 i, després d'una lleugera davallada del nivell de l'aigua, un segon episodi amb més força la nit i el matí del dilluns 1 de desembre. A partir d'aquí el nivell d'aigua va anar baixant i a finals de desembre la cova tornava a estar eixuta.

En el primer episodi del 30 de novembre, quatre treballadors del Museu, a última hora del matí, quan l'aigua que sortia per la porta va minvar lleugerament, van poder fer-hi una primera inspecció. A la Galeria Sud, l'aigua arribava en alguns punts a nivell de cintura, mentre que a la part de torrent visitable hi havia una potència de més de dos metres d'aigua, que a més circulava amb molta força i que no va permetre d'arribar fins a la Trompa de l'Elefant. En el segon episodi, el dilluns 1 de desembre, el nivell i pressió de l'aigua que sortia per la porta va fer impossible d'entrar-hi. No va ser fins al dimecres dia 3, quan el nivell de l'aigua i la pressió havien minvat lleugerament, que es va poder entrar en el primer tram de la cova, la

Galeria Sud, i ja cap a finals de setmana es va poder arribar fins a la Trompa de l'Elefant i començar a fer una avaluació de danys.

Els danys a la part visitable de la cova van obligar a tancar-la durant el mes de desembre i ajornar les visites d'escoles i grups previstos fins al gener i febrer del 2015. La cova s'ha condicionat provisionalment, mentre es busca finançament per a retornar-la a les condicions òptimes de visita que tenia, i s'ha pogut reobrir als visitants el dissabte 3 de gener, recuperant en part la normalitat del servei.

Per sort, la inundació va afectar poc la instal·lació elèctrica —només uns quants focus que hi havia a tocar de terra— i això ha estat una peça clau de la ràpida reobertura. La part més afectada, pel que fa a les visites que s'hi realitzen, han estat les passarel·les de fusta per on circulen els visitants.

Les incògnites

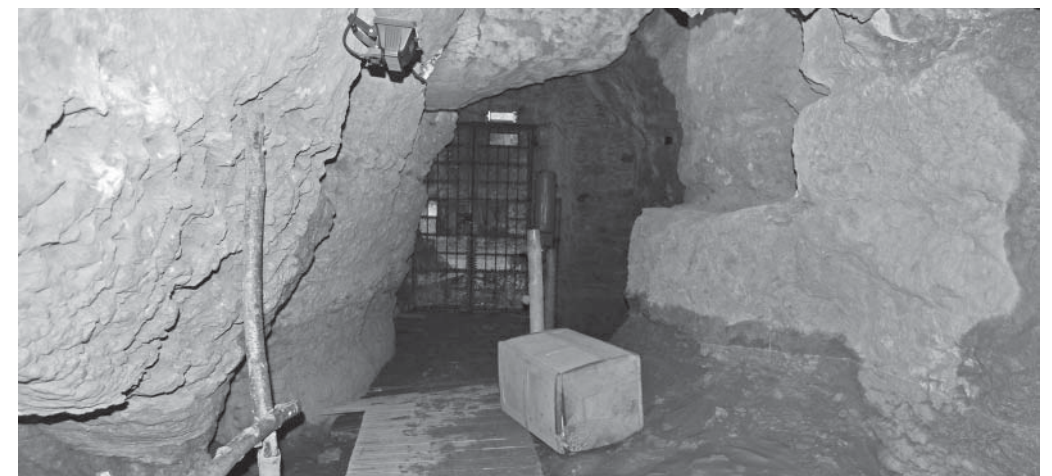
Aquestes inundacions ens han generat diferents incògnites que ara caldrà investigar i intentar fer hipòtesis per prevenir o poder actuar en futures ocasions. Les principals incògnites són les següents:

1. Per un costat, el fet que el torrent Mal no va portar més aigua de l'habitual en episodis de pluja i que no va ser un episodi de pluges excepcional sinó dels que es produeixen habitualment per aquesta època estacional.

2. Durant tot el període d'inundació, l'avenc del Bassot, situat mig quilòmetre al nord de la cova i que connecta amb aquesta subterràniament, en cap moment no va actuar —com ho sol fer— de sobreixidor natural de l'aigua del riu subterrani. En els dies anteriors i posteriors a la inundació, el nivell d'aigua de l'avenc ha oscil·lat entre 1,5 i 3 metres de fondària respecte a la superfície.

3. L'avinguda que ha inundat la cova ha deixat una important terrassa de còdols rodats i rentats, d'uns 10 m³, davant de la Trompa de l'Elefant, emplenant la bassa que hi havia en aquesta zona. Aquests còdols, en no poder sortir per la tapa metàl·lica que es va posar a la Trompa de l'Elefant després de les inundacions de 1982, han obert un forat important d'uns 40 cm d'alçada per entorn 1 m d'ample, just darrere la Trompa de l'Elefant.

4. En canvi, la part de fi argilós que portava l'avinguda s'ha dipositat per decantació a la Galeria Sud, apujant el nivell

Interior de la cova el dia 4 de desembre (fot. Museu de Moià)

de terra de la cova en aquest tram, en algunes zones fins a uns 40 cm, i reomplint en part la segona cata que hi ha a l'entrada de la cova, oberta els anys cinquanta quan es va descobrir, emplenada amb la inundació de 1982 i reexcavada de nou per l'equip d'arqueòlegs de l'IPHES a partir del 2005.

Línies de treball

Per tal de resoldre totes aquestes incògnites, el Museu ha obert dues línies de treball d'investigació. Per un costat i a través de la UPC de Mines de Manresa, s'ha iniciat l'estudi científic del sistema geològic, hídric i càrstic de la Cova del Toll i el seu entorn, a fi de conèixer com funciona i, a partir dels resultats obtinguts, determinar quines mesures preventives es poden realitzar per a evitar nous episodis d'inundació o actuar perquè si aquests es produeixen no perjudiquin el jaciment arqueològic i paleontològic i les visites a les Coves del Toll.

Per altra banda, s'ha contactat amb dos equips d'espeleòlegs, de la Federació Catalana d'Espeleologia i la Secció d'Investigacions Subterrànies (SIS) del Centre Excursionista de Terrassa, perquè reprenguin les investigacions que el GEMI havia realitzat en els anys vuitanta del segle passat i que van permetre de conèixer la connexió entre la cova del Toll i l'avenc del Bassot.

El 18 de gener del 2015, ja es va fer un primer intent per tornar a passar per aquest tram, però el nivell d'aigua a l'interior del riu subterrani entre l'avenc del Bassot i la Trompa de l'Elefant només va permetre avançar uns 40 m des de la Trompa de l'Elefant en direcció nord; mentre que de l'avenc en direcció a la cova el pas està tapat per graves i s'haurà de reobrir. Només es va poder comprovar que el tram de la cova del Toll fins a la surgència continuava com sempre, amb

un lleuger emplenament per graves del sífo que hi ha a pocs metres de l'entrada per la surgència. Quan el riu interior s'assequi, prosseguiran les campanyes de prospecció.

Quant a la part de jaciment arqueològic i paleontològic, la valoració que n'han fet el director d'excavacions de l'IPHES, Jordi Rosell, i l'arqueòleg territorial de la Generalitat de Catalunya, Antoni Caballé, ha estat que, dins del que podia haver arribat a passar, els danys no són tan greus. Caldrà tornar a netejar i adequar la part que s'excava entrant a la cova, perquè s'hi ha dipositat una bona capa de fang que en alguns punts arriba als 40 cm; per altra banda, caldrà excavar tres zones del primer tram que s'han esllavissat, entre elles una zona que excaven i on havien trobat importants novetats de l'època neolítica; i, finalment, caldrà excavar a la zona interna on es van trobar la majoria d'enterraments neolítics, ja que sembla probable que hi hagi dos enterraments nous. Aquestes excavacions, es preveu que es realitzin en la campanya anual d'excavació que fan a Moià durant el mes d'agost.

Jubilació. El dia 28 de gener, el nostre company Julià Clusella es va jubilar. Ha estat quasi una dècada al capdavant del manteniment de la finca de les Coves del Toll i del Museu de Moià, a més d'una tasca important com a guia de les Coves. Les Coves del Toll i el seu entorn el trobaran a faltar: en Julià s'ha estimat aquest tresor, que cuidava i acaronava com un fill propi. La seva petjada es veu per tots els racons del parc prehistòric: les cabanes del poblat prehistòric que van construir amb l'Enric Oliveras, els corriols oberts pel futur parc prehistòric, els arbres i les plantes que pacientment podava, els murs de pedra seca, les passarel·les i els llums de l'interior de les coves... Julià, molta sort en aquesta nova etapa!

Mmmm... boníssim!

Hospital-Residència Vila de Moià

Pere Tàpies va dir en una entrevista: «Cuinar és un acte d'amor i generositat i la cuina un instrument de comunicació: pots cuinar per a tu sol, però quasi sempre ho fas per als altres.» I a l'Hospital-Residència de la Vila de Moià ens agrada molt cuinar. Tenim molts/es residents que han estat i són uns cuiners/es i mestresses de casa excel·lents. Sempre que fem un taller de cuina comptem amb un grup molt nombrós i participatiu. Mensualment, ens proposem de fer una activitat culinària, en relació a les festes institucionals i tradicionals, com els panellets per la castanyada, els «mantecados» per Nadal, etc.

Per començar l'any, vam fer bastonets de sèsam. El 12 de febrer, Dijous Gras, vam fer uns «pinxos» de botifarra negra i botifarra d'ou, que ens vam menjar per sopar, acompanyat de la truita que va fer el cuiner. I, dins unes setmanes, ja tindrem a sobre la festa de Sant Josep, la Setmana Santa... Per tant, volem fer melindros per a acompanyar la crema catalana i, també, la nostra mona de Pasqua personalitzada.

Us convidem a compartir aquests moments amb nosaltres! Us sorprendreu de la quantitat de receptes i coneixements que podeu aprendre.

Taller de cuina a l'Hospital

**CLÍNICA DENTAL
PUJOL**

Ctra. de Manresa, 35 - Baixos
08180 Moià
www.clinicadentalmoia.com
Tel. 93 830 06 98
Mòbil 629 058 269

ODONTOLOGIA GENERAL
URGÈNCIES
ORTODÒNCIA
IMPLANTS

Biblioteca de Moià

Durant el mes de gener, amb motiu de la Festa Major d'Hivern, es va exposar una mostra bibliogràfica sobre oficis antics i pagesia, acompanyada de peces cedides del fons etnològic del Museu de Moià. Seguint el fil de la festa, a l'hora del conte, la companyia de titelles Pengim-Penjam va oferir el seu espectacle musical *El llop cantaire dels tres porquets i la Caputxeta*.

Continuem amb les sessions del Premi Atrapallibres; al gener, amb *Joana de les paraules clares*, de Muntsa Fernández, sobre la vida i obra de Joana Raspall, i, al febrer, amb *L'últim violí*, d'Anna Manso.

A les tertúlies del club de lectura hem comentat els llibres *K.L Reich*, de Joaquim Amat-Piniella, on vam comptar amb la presència de les germanes Vilalta de Moià, i *La petita ciutat on es va aturar el temps*, de l'escriptor txec Bohumil Hrabal, conduïdes per Marian Baqués. Pel mes de març, el dilluns 30 a les vuit del vespre, la tertúlia literària sobre la novel·la *Dos taüts negres i dos de blancs* anirà a càrrec

del seu autor, Pep Coll. Com sempre, hi sou convidats.

Al mes de febrer, i per celebrar el Carnestoltes, es va fer el taller de màscares, amb unes creacions molt originals.

Durant tot el febrer s'ha pogut veure l'exposició *Animals!*, que mostra als infants, joves i adults diferents clàssics de la literatura tant de tradició oral com escrita a través de cinc animals: el llop (animal de pèl), l'àguila (de ploma), el tauró (d'aigua), el gripau (amfibi) i el drac (fantàstic). És produïda per Tantàgora amb la col·laboració del Departament de Cultura de la Generalitat.

Des de principis d'any, la biblioteca disposa del seu propi compte a Twitter: seguiu-nos a *@BiblioMoià* per estar informats sobre novetats, activitats i notícies.

Per acabar, i dins els actes de celebració dels vuitanta anys, us anunciem que aviat es publicaran les bases per a escollir un nou logotip per a la biblioteca. És un concurs obert a majors de setze anys, on hi haurà una fase de votació popular. Us n'anirem informant.

DE FORA ESTANT

Josep M. Castellet. Homenatge sentit!

Elvira Permanyer i Sert

El dilluns 12 de gener, al Teatre Romea de Barcelona tingué lloc un acte d'homenatge a Josep M. Castellet (1926-2014), just un any després que ens deixés. En l'acte hi intervingueren l'actual president del Grup 62, el filòsof Josep Ramoneda, que recordà la gran tasca com a editor que féu Castellet durant quasi quaranta anys al capdavant d'Edicions 62 com a director literari, «havent dotat la llengua catalana de les bases de la cultura occidental, alhora que ha estat motor capital del desplegament de la literatura catalana a partir dels anys seixanta».

Però Castellet va ser també escriptor, memorialista i assagista, i, recollint fragments dels seus textos, l'actor Joan Carreras va posar veu a «Que és ser director literari?» i a un text memorialístic en què relatava una trobada amb Salvador Espriu i Dámaso Alonso. Tot seguit, el crític literari i escriptor Jordi Amat situà en el temps la tasca cultural duta a terme per Castellet, i l'editora alemanya Michi Strausfeld féu una glossa de la internacionalització de la feina de l'homenatjat. L'actriu Àngels

Bassas va cloure la part central de l'acte amb poemes i textos de grans escriptors i amics de Castellet: Carles Riba, Gabriel Ferrater i Mercè Rodoreda. Tancà l'acte el conseller de Cultura, Ferran Mascarell, recordant que la cultura catalana pràcticament és impossible d'explicar-la sense tenir en compte les aportacions i la feina de qui n'ha estat una peça clau.

Josep M. Castellet, home discret i de feina constant, va rebre gran nombre premis per la seva tasca d'escriptor i editor (Josep Pla de narrativa, Joanot Martorell, Crítica Serra d'Or, Creu de Sant Jordi, Medalla d'Or de les Belles Arts, Medalla d'Or de la Generalitat, Premi Nacional de, Premi Nacional de les Lletres).

Vinculat amb el Moianès des de l'estiu de 1950, internat al sanatori de Puig d'Olena per culpa d'una tuberculosi. Per acabar la cura i la convalescència, Castellet es traslladà a Moià, on també va fer la convalescència el seu germà Eduard. L'any 2003, Josep M. Castellet va retornar a Moià oficialment per presidir la Festa de l'Arbre Fruiter.

Actuació dels titelles PengimPenjam (fot. Bibl. Moià)

Homenatge al Teatre Romea

L'espectacle total de Carlus Padrissa

Elvira Permanyer i Sert

La Fura dels Baus ens té acostumats a ser portada dels mitjans de comunicació no solament a casa nostra sinó arreu del món. Diem això perquè la presència continuada d'aquests últims mesos fa necessària una mica de recopilació dels darrers espectacles presentats sota la direcció de Carlus Padrissa.

Tancaven l'any 2014 amb un seguit d'èxits, dels quals solament farem referència molt sumària:

M.U.R.S., l'espectacle que va obrir el Grec Festival de Barcelona el juny a les muralles del castell de Montjuïc, el primer *smartshow* de la història i que havia tingut una prèvia de prova amb el nom de *Els Afusellaments del 2 de Maig*, al parc municipal de Moià el dia 2 de maig dins la Nit del Glamur organitzada per l'ABIC. Aquest espectacle s'ha dut a Múrcia i a Hong-Kong.

Elektra, de Richard Strauss, una única i magnífica producció a l'aire lliure presentada a la ciutat d'Umea (Suècia), capital europea de la cultura 2014. Per commemorar el 150è aniversari del naixement del compositor, l'orquestra simfònica de la Norrlandsoperan, amb 75 músics, un escenari de 250 metres, personatges gegants subjectats per grans grues, dotzenes de figurants i grans efectes especials, tot dirigit matemàticament per Carlus Padrissa.

L'Ésser del Mil·lenni, la figura humana de ferro de 15 metres d'alçada, creada en 1999 per celebrar l'entrada del nou mil·lenni, va dir adéu a l'any 2014 i donà la benvinguda al 2015 dins els actes organitzats per l'Ajuntament de Barcelona per posicionar la ciutat dins les retransmissions de l'entrada d'any a nivell mundial.

Carmina Burana, de Carl Orff, va fer estada del 16 al 18 de gener a la sala

«Carmina Burana» (fot. Jaime Villanueva)

Roja dels *Teatros del Canal* de Madrid amb l'Orquesta y el Joven Coro de la Comunidad de Madrid. Aquesta versió de La Fura es va estrenar el juliol del 2014 dins el Festival Internacional de Música y Danza de Granada.

Cants de Sirena, barreja d'òpera, cabaret i teatre «furero» dins aquell *Gesamtkunstwerk*, l'art total que perseguia Wagner en les seves òperes i que La Fura amb Carlus Padrissa fa possible. D'aquest *work in progress* se'n feren quinze funcions entre el 10 de gener i el 22 de febrer en el Museu del Transport de la ciutat de Lucerna (Suïssa) i després ha de viatjar a la ciutat alemanya de Colònia. És una coproducció entre l'Òpera de Colònia i el Festival Castell de Peralada, amb l'orquestració de la Symphony Orchestra de Lucerna.

Realment, l'òpera té un abans i un després quan les obres passen per les mans de La Fura dels Baus. Que l'èxit continuï!

Els documents de La Fura, preservats al MAE

El dia 10 de febrer La Fura dels Baus i el Museu de les Arts Escèniques (MAE) i Centre de Documentació de l'Institut del Teatre van signar un contracte de donació de l'arxiu amb la documentació generada per La Fura al llarg dels anys, des dels seus inicis als anys setanta a Moià fins a l'any 2007. A l'acte de donació per part de La Fura hi assistiren el moianès Pere Tan-

tià, Àlex Ollé i Miki Espuma, a més de les representacions oficials. Aquest arxiu consta d'unes quatre mil sèries amb més de 25.000 documents, entre fotografies, audiovisuals, programes, cartells i, cosa encara més important, els projectes dels espectacles amb la documentació del procés creatiu des de les primeres idees fins als guions, esbossos escenogràfics, dissenys de vestuari, propostes de moviments... Una part del fons ja és consultable al MAE.

Marcel·lí Antúnez, Premi Ciutat de Barcelona

Elvira Permanyer i Sert

El dia 10 de febrer, al Saló del Consell de Cent de l'Ajuntament de Barcelona es feren lliurament dels premis Ciutat de Barcelona corresponents a l'any 2014. Enguany el moianès Marcel·lí Antúnez ha estat guardonat per unanimitat en l'àmbit de les Arts Visuals «per l'exposició *Sistemàtica* del Centre d'Art Santa Mònica, per haver presentat de manera molt completa i coherent una trajectòria multidisciplinària dedicada a la investigació en el

món de les arts visuals, i per haver integrat la tecnologia, les arts escèniques i la capacitat de generar interacció amb tots els públics», segons resa l'acte del jurat compost. En el moment de recollir el premi, el Marcel·lí explicà que tot buscant el perquè de les petites coses va concebre l'exposició que li ha significat aquest reconeixement.

Sobre l'exposició, vegeu LA TOSCA de febrer-març del 2014.

L'alcalde de Barcelona, Xavier Trias, amb Marcel·lí Antúnez (fot. ICUB)

PERFILS

Gemma Ubasart: «Vivim una emergència social, és urgent un Pla de Rescat Ciutadà»

Josep Font

Parlem amb Gemma Ubasart al cap de poc d'haver estat escollida líder del partit Podem a Catalunya. A la responsabilitat de secretària general hi afegeix la Secretaria de Plurinacionalitat del partit per al conjunt de l'Estat espanyol. La seva vida, ara, transcorre entre Girona, on treballa a la Universitat, Madrid i Barcelona. L'entrevistem a l'estació de Sants barcelonina i encetem la conversa parlant de Moià i del seu avi, en Sebastià Ubasart...

És clar que me'n recordo bé, de Moià; hi vaig venir molts estius i encara ara continuo pujant a veure la iaia, els tiets i els cosins. Fins als meus estudis de secundària hi feia llargues estades. Vivia la Festa Major, jugava pel carrer a la Ciutadilla. Des que vaig començar la Universitat, ja no vaig pujar tant. Moià ha canviat molt, està tot molt ben posadet, el poble. Recordo, de petita, que a les cases encara hi havia bestiar. De l'avi quan era alcalde en tinc vagues records, jo era molt petita. És el pare qui me'n va explicar més coses: com van prendre la decisió de presentar una candidatura municipal al darrer moment abans de les eleccions, i que va agafar la llista de telèfons i va anar trucant a les cases del poble per dir a la gent que es presentava. Ara els experts en comunicació política li han posat nom, a tot això, el porta-a-porta, coses que ara semblen molt tècniques i que l'avi ja va fer de forma intuïtiva. El pare també em va explicar com van formar govern, que va demanar a cada regidor quina matèria dominava millor, perquè tots feien falta, i que es reunien sovint a casa, a la vora del foc i l'àvia els feia una torrada. Jo crec que aquells primers ajuntaments, arreu,

van viure una situació excepcional. Era igual qui hi hagués al capdavant. Tots els ajuntaments tenien els mateixos reptes: asfaltar carrers, batallar per les escoles... Iniciaven una època.

Has tingut una intensa trajectòria acadèmica a la Universitat. És aquí on es va iniciar la teva vocació política?

Els acadèmics de la meua generació vam acabar la carrera, ens van donar beques i vam fer els màsters i doctorats que corresponien i ens vam adonar, llavors, que aquí no hi havia feina per a nosaltres. Els últims quatre anys he estat fora, al Canadà, Itàlia, París, Londres... Jo sempre he estat fent coses vinculades amb la política. A l'institut i a la universitat ja era representant estudiantil, també vaig estar activa en el moviment antiglobalització, i a Castellar del Vallès vam fer la llista «Altra-veu» a l'ajuntament, on vaig ser regidora a l'oposició. He estat treballant en temes de municipalisme popular i alternatiu.

En el teu partit, Podem, els líders tenien un perfil força homogeni. Sou un partit de professors?

És cert que els qui ens hem posat al capdavant de Podem tenim un recorregut semblant. Tothom ha fet política des del teixit social i veiem la política com un tema conjuntural, tots tenim altres formes de viure. Jo crec que m'he de dedicar a la política un quant temps i és que s'ha obert una finestra d'oportunitats que és molt estreta, però que també pot ser molt profunda si juguem ràpid i no ens equivoquem. A mig termini, però, em veig a la universitat, fent recerca, donant classes. Els qui estem a primera línia del partit sabem que podem moure coses i per això tenim i tindrem moltes crítiques polítiques i personals. No és agradable, però sabem que això és així i ho assumim. Ara bé, el nostre perfil no és el d'uns professors universitaris que ara es posen a fer política;

ben al revés, és el d'unes persones que han estat treballant des de la base i que han vist que calia una formació tècnica especialitzada per a canviar les coses.

Si poguéssiu canviar coses a Catalunya, qué és el més prioritari?

Vivim en un moment d'emergència social per a una franja molt important de la societat: l'atur, la precarietat laboral, els desnonaments, la pobresa energètica. Gairebé un terç de la societat catalana viu en risc d'exclusió social. Tenim un tema urgent social a resoldre, hem de fer un Pla de Rescat Ciutadà. A la universitat ens estem trobant amb alumnes que no poden continuar perquè no poden pagar les taxes de matrícula. Això és fruit de la crisi, és clar, com ho és de la forma com s'ha gestionat aquesta crisi amb retallades a famílies sense ingressos, amb la no-aplicació de la Llei de Dependència.

I com finançaríeu aquestes mesures de rescat ciutadà: apujant impostos? Perquè estem parlant de diners...

Sí, parlem de diners i de pressupostos; elaborar pressupostos no és solament un tema tècnic; és polític, cal prioritzar on han d'anar els diners. Cal blindar els recursos socials. Estem fent estimacions econòmiques i no suposa pas tant. Amb els mateixos diners pots fer les coses de forma molt diferent. Per exemple, el conseller de Sanitat de la Generalitat era el cap de la patronal del sector privat. Afavorint el sector privat afebleix el públic. Cal un conseller que es cregui la salut pública, ja que, a curt termini, cal blindar la salut, l'educació, els drets socials i el sector públic. Això és el més urgent, i a mig termini hem d'implantar un pla de reactivació econòmica, afavorir la política productiva. No podem tenir una economia basada només en el totxo i el turisme. I això val tant per als qui estan en situació precària com per a la petita i mitjana empresa.

Gemma Ubasart (fot. J. Font)

I creus que el funcionament del sector públic és prou eficient?

Sóc la primera que pensa que hem de canviar l'Administració tal com la tenim entesa, que segueix encara una herència del model del segle XIX. Llavors tenia molt sentit la igualtat de tracte del ciutadà amb l'Administració. Ara calen administracions més properes, flexibles, personalitzades. Els treballadors públics han de tenir més expertesa i molts no han de tenir la vinculació durant tota la vida que tenen ara.

Parlarem del procés que estem vivint a Catalunya, oi?

És un tema fonamental fer un referèndum directe per a dir si cal un encaix amb l'Estat espanyol i, si és així, com ha de ser. Creiem que el que van fer a Escòcia és la via més democràtica. Hem de posar-hi els mecanismes per a fer-ho possible. El procés sobiranista és una mostra que estem en un canvi de règim. Aquest canvi té com tres arestes: una és la crisi del bipartidisme i la d'uns partits polítics que han tingut certa connivència amb interessos econòmics. En aquest bloc hi incloc el Partit Popular, el Partit Socialista, Convergència i Unió i el Partit Nacionalista Basc. Aquests partits s'han emparat de les institucions, tenen engranatges amb interessos dels sectors econòmics i l'Administració. Això, que anomenem popularment «casta», està estudiat i té un nom tècnic en ciència política: els «partits càrter». Ara bé, a Iniciativa per Catalunya, Esquerra Republicana i les CUPS no els poso pas al mateix calaix. En aquests partits hi veig elements d'encert, en el que proposen i fan. En aquest canvi de règim, la segona aresta és la dels drets socials, que no hem estat capaços de blindar, i la darrera és el fracàs de l'Estat autonòmic. Tenim estudis que mostren, d'una banda, que a la majoria de comunitats autònomes la població aposta per una recentralització. Hi ha dues comunitats, Catalunya

i País Basc, que aposten per majors drets polítics i només a Galícia i les Balears ja els està bé com estan. Gairebé ningú no està content, doncs. Nosaltres creïem que el 15-M era símptoma de canvis profunds, però s'ha precipitat tot molt ràpid.

...com el vostre ascens. Fins a quin punt hi han ajudat les xarxes socials?

Les xarxes i l'accés a alguns mitjans de comunicació són els únics recursos per a una formació política que no té res: ni tenim locals, ni diners, ni gent treballant contractada pel partit. La campanya d'Andalusia l'estem finançant amb microcrèdits, perquè no volem anar als bancs. De moment ens estem finançant amb donacions i quotes. Ara hem de crear l'estructura i aquesta és la meua feina principal a Catalunya. Hem fet un ús intensiu de les xarxes a falta de més recursos.

La Gemma acaba de conèixer la data de la «consulta» del Moianès i anima a aconseguir la comarca, pels avantatges i les facilitats que comportarà tenir una comarca pròpia. Volem cloure l'entrevista amb la dedicatòria que té escrita en un dels seus llibres, Guia sobre govern local. Abans, però, li fem una darrera pregunta. Gemma, t'imagines com la primera dona president de la Generalitat? (riu, dubta, torna a somriure...) i diu: «No, no m'ho imagino», i afegeix: «Tampoc no m'havia imaginat mai que estaria fent les coses que estic fent ara».

«Al meu avi, Sebastià Ubasart, primer alcalde democràtic de Moià després del franquisme. Una de les tantes persones senzilles que va creure necessari aportar el seu granet de sorra de forma altruista a la seva comunitat. I a la meua iaia, Maria Pedrals, perquè sense ella no hauria pogut dur a terme aquesta tasca. Entre altres coses, li preparava l'entrepà per dinar quan havia d'anar a Barcelona a exigir millores per al municipi.»

MISCEL·LÀNIA

Un record de Puig i Cadafalch

Josep M. Oller, escolapi

El 23 de gener d'aquest any es col·locava al pati dels Tarongers de la Generalitat de Catalunya un bust del qui fou un gran arquitecte modernista i president de la Mancomunitat de Catalunya des de l'any 1917 al 1924, el Dr. Josep Puig i Cadafalch, nascut a la ciutat de Mataró el 17 d'octubre de 1867. Tot un acte d'homenatge i revaloració de la seva persona. Havia estat destituït del seu càrrec uns mesos després del cop d'estat de Primo de Rivera.

El gran arquitecte mataroní va morir a Barcelona el 23 de desembre de 1956 i va ser enterrat a la seva ciutat natal el dia de Nadal del mateix any. Jo vaig assistir a aquest enterrament. Puig i Cadafalch era un proscrit del franquisme pel seu gran catalanisme i pel càrrec que havia ostentat. Veritablement va ser un gran acte popular d'afirmació catalanista. Em consta que l'alcalde de Mataró havia consultat al governador civil si l'ajuntament podia presidir l'enterrament i que li havien contestat que ja era prou gran per a saber què calia fer. Va tenir por i se'n va desentendre. En canvi, va assistir-hi i presidir corporativament l'Ajuntament d'Argentona, població on acostumava a estiuar el nostre arquitecte.

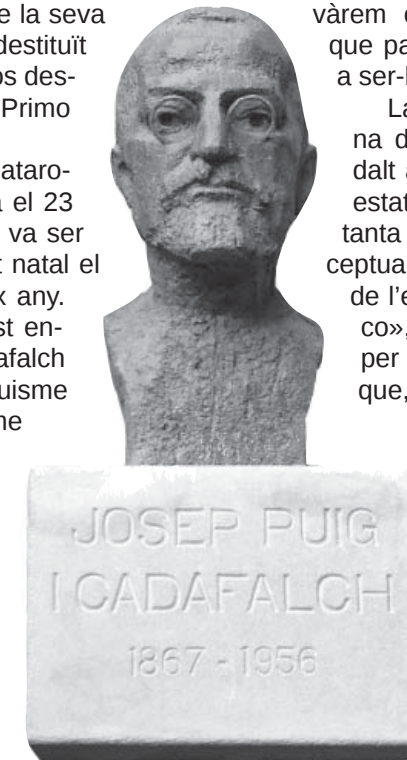
M'agrada fer constar aquí que darrere l'Ajuntament d'Argentona hi anava la junta en ple de l'Associació d'Antics Alumnes de l'Escola Pia de Santa Anna de Mata-

ró, de la qual el nostre prohom havia estat un dels fundadors juntament amb el cardenal Vives i Tutó. Jo hi era, perquè en aquells moments n'era el consiliari. Recalco aquest fet perquè havíem rebut amenaces serioses en el sentit que ens podrien dissoldre l'associació si assistíem al sepeli corporativament. Malgrat tot, vàrem considerar que, passés el que passés, ens sentíem obligats a ser-hi presents.

La Rambla de Mataró era plena d'ample a ample i quasi de dalt a baix. En vint anys que he estat a Mataró mai no havia vist tanta gent en un enterrament, exceptuant el trasllat de les despulles de l'escolapi «Hermano Francisco», conegut amb aquest nom per tot el Mataró de l'època i que, per cert, era germà del que aquí Moià tothom va conèixer com a «Hermano Pau».

No havia conegut personalment el Dr. Puig i Cadafalch. Només l'havia vist un parell d'anys abans de la seva mort en una trobada d'antics alumnes del seu col·legi de Santa Anna. Quan va entrar a la sala, ja vellet i caminant amb dificultat, tothom dempeus li va tributar un llarguíssim i sonor aplaudiment. Va ser l'única vegada que el vaig veure viu.

Als meu vuitanta-cinc anys em sento molt honrat i content d'haver pogut assistir a l'enterrament de tan destacat personatge i haver pogut pregar per ell algunes vegades davant la seva tomba.

PUBLICACIONS

Revistes

—**L'Esplai**, núms. 214 (gener 2015) i 215 (febrer 2015), butlletí informatiu de l'Associació de Gent Gran de Moià.

—**Modilianum**, núm. 51 (2n semestre 2014), revista d'estudis del Moianès.

—**Cavall Fort**, núm. 1259 (gener 2015), que publica l'article «Hem posat cara a un neandertal», de M. Àngels Petit, i el poema «L'estossec i l'esternut», de Carles Riera; i núm. 1262 (febrer 2015), amb «La dama d'Elx, una escultura viatgera», de M.À. Petit, i el poema «El barret i la gorra», de C. Riera.

—**Terminàlia**, núm. 10 (desembre 2014), que publica (pp. 68-79) el treball «Lluís Marquet: vida i obra terminològica», de Carles Riera, com també la ressenya, signada per Teresa Miret-Mestre, del *Manual de traducció de textos científics de l'anglès al català*, del mateix C. Riera.

Diaris

Regió7

7-1-2015

«Governació proposa que el Moianès voti el pròxim 1 de febrer si vol ser comarca».

10-1-2015

«El Moianès troba bé la proposta de votar si vol ser comarca a principis de febrer».

15-1-2015

«Curs de desfibril·lació de la Creu Roja del Moianès».

17-1-2015

«Veïns de Moià van pagar per un carrer que l'ajuntament va abandonar i està per fer. El govern Montràs va cobrar una part de les quotes, va rebre una part de les factures i no se'n va preocupar més».

25-1-2015

«La soprano ucraïnesa Olga Kulchynska guanya el 52è Francesc Viñas».

28-1-2015

«El Moianès podria ser comarca per les municipals si vota abans del 30 de març».

29-1-2015

«Guiteras tornarà a encapçalar la llista d'ERC, que podria ser l'única a Moià. Entesa dona el

projecte per acabat i no es presentarà, i CiU té dificultats per a trobar candidat».

31-1-2015

«L'ex-alcalde de Moià i dos ex-secretaris han de tornar 46.000 euros a l'ajuntament. És la quantitat que el Tribunal de Comptes considera no justificada de les despeses realitzades pel govern de Josep Montràs entre el 2006 i el 2009».

3-2-2015

«Montràs diu que sempre es va guiar pel criteri tècnic dels interventors i se'n va fiar. L'ex-alcalde de Moià recorre la sentència del Tribunal de Comptes i afirma que el procés no qüestiona la seva gestió». «El suport dels micromeceques dona ales al nou festival de cinema fantàstic del Moianès. La campanya de finançament s'ha tancat superant el pressupost previst de 1.800 euros».

18-2-2015

«Moià Deute lamenta que l'ajuntament no doni respostes a les seves peticions. L'associació retreu que al web de l'Observatori Ciutadà hi ha des del juliol cinc preguntes sense contesta».

20-2-2015

«Ortega es compromet a donar suport a la data de la consulta per al Moianès. Els alcaldes s'han posat d'acord per a votar el 22 de març, però ahir la consellera no ho sabia».

BREUS

CATUAV, projecció internacional

L'empresa moianesa CATUAV va presentar-se al concurs internacional organitzat pels Emirats Àrabs Units per premiar els prototips de *drons* més interessants per atendre les necessitats de la societat en diversos camps. Aquest concurs té l'objectiu de posar al dia la investigació sobre aquests artefactes i accelerar-ne l'aplicació al servei i en benefici de la societat civil. El projecte presentat per CATUAV proposa utilitzar els *drons* per a la detecció de mines antipersones en el terreny, facilitant així l'eina dels desactivadors. Aquest projecte va ser seleccionat i va arribar a la final amb quinze projectes més. El projecte moianès va ser defensat per un equip de l'empresa a Dubai els primers dies de febrer. No va guanyar el concurs, però cal valorar molt positivament el posicionament de l'empresa catalana en el món dels *drons* d'ús civil.

200 anys dels Armats i de la Congregació dels Dolors

El dia 22 de febrer, primer diumenge de Quaresma, va tenir lloc la XX Trobada de Congregacions i Confraries dels Dolors de Catalunya, a la que van assistir una setantena de persones, en representació de les congregacions d'Alpicat, Amer, Badalona, Blanes, Caldes de Montbui, Castellterçol, Girona i Vic, entre altres. Coincidint amb la trobada es van commemorar el dos-cents aniversari de la creació dels Armats de Moià i de la Congregació dels Dolors. Amb aquest motiu es va celebrar una missa solemne, concelebrada pel vicari de Moià, Mn. Àngel Collar, i el pare servita Antonio Moreno, del convent de Plasència. En l'acte hi intervingueren els Armats, que acompanyaren en processó per dins de l'església el misteri dels Dolors, i l'historiador Jaume Clarà, que explicà els inicis de les dues institucions. Els cants de la Coral de Moià i la música de l'orgue solemnitzaren l'acte.

Homenatge a Josefina Pons

El diumenge 11 de gener a la tarda tingué lloc a l'Auditori de Sant Josep un acte de record i homenatge a la poetessa moianesa Josefina Pons. L'acte havia tingut una prèvia el vespre del dissabte abans a l'església parroquial de Castellterçol. S'inicià l'homenatge amb una peça musical tocada pels seus néts, Clara Renom al piano i Sergi Renom al violí. Tot seguit Mn. Ramon Muntadas féu una àmplia nota biogràfica sobre la poetessa i, especialment, de la seva tasca com a escriptora. Amb el títol *Nadals de Llum* es va fer un repàs de nadeses escrites per Josefina Pons, recitades pels rapsodes Carme Morales, de Castellterçol, i Xavier Vidal, de Moià. La part musical la hi va posar l'Escolania de Castellterçol, sota la direcció de Carles Farreras i Elisenda Cabero, que cantaren nadeses populars catalanes i universals, acompanyades al piano per Montserrat Cabero, al clarinet per Bernat Farreras i al violí per Sergi Renom.

Teatre

El grup de teatre de l'Esplai de Moià representà, el dia 15 de febrer i per tercera vegada, l'obra de la moianesa Liduvina Daví *La meva dona és una santa*, amb un nou èxit de públic i de bon fer del grup escènic.

Assaig guardonat

Laura Font Figueras va guanyar el primer premi d'assaig, l Premio de Literatura «Joan Brossa», convocat per la Càtedra Joan Brossa d'Estudis de Teòrics de la Cultura de la Universitat de l'Havana, a Cuba. L'assaig explorava i reflexionava sobre el teatre experimental que va portar-se a terme a Catalunya i sobre la dramaturgia de Brossa. El premi s'orientava a dos gèneres, la poesia i l'assaig. S'havien presentat al certamen més de 160 treballs de 17 països diferents. El premi era dotat amb 2.000 dòlars i la publicació de l'estudi guanyador.

Foto premiada

El dia 13 de gener es va anunciar que la fotografia titulada «Albada des de l'ermita de Castell de Mur», tirada per Carles Illa i publicada dins el portal d'internet *MeteoMoià*, va ser la guanyadora del concurs «Pobles de Lleida».

Visita pastoral

El senyor bisbe de Vic, Romà Casanova, va fer la visita pastoral a la parròquia de Santa Maria de Moià els dies 27 i 28 de febrer, visitant diverses residències, entrevistant-se amb persones vinculades a la parròquia i celebrant la missa estacional a l'església.

Nota de Càritas Parroquial

Càritas Parroquial de Moià vol manifestar el més sincer agraïment a tots els nostres convilatans per la seva col·laboració desinteressada durant la Campanya de Nadal. Ens referim al Gran

Recapte d'Aliments, al Tió Solidari, a tot el que es va recollir a les escoles, així com a donatius de particulars. Actes com aquests fan més humana la nostra tasca.

Bandola, bolquers fets a Moià

Anna i Basha, dues mares usuàries de roba i complements infantils, en no trobar marques existents que satisfessin totalment les seves necessitats, van decidir fer els seus propis dissenys. Amb l'ajuda del Consorci del Moianès i de l'Associació pel Desenvolupament Rural de la Catalunya Central, el projecte va tirar endavant. El 100% del procés de fabricació (disseny, patronatge i confecció) es realitza en el seu taller de Moià. La confecció dels bolquers i complements es realitza amb materials respectuosos amb el medi ambient, la majoria d'ells amb certificat ecològic. Podeu trobar-ne més informació a www.bandolabcn.com.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Ona Soler Gavira, filla de Maria Victòria i de Cristian, dia 30 de desembre.

Jessica Tuneu Ramírez, filla de Josep i de M. José, dia 21 de gener.

Xènia Talavera Menéndez, filla de David i de Raquel, dia 28 de gener.

Jian Jun Lin, fill de Deli Lin i de Xiaoe Hu, dia 16 de febrer.

Defuncions

Albert Armadans Donadeu, de vint-i-tres anys, dia 8 de gener.

Maria Lourdes Alibés Vilarrúbia, de vuitanta-un anys, dia 9 de gener.

Alejandra Sánchez López, de vuitanta-tres anys, vídua de Joaquín Benavente, dia 12 de gener.

María Leona López, de vuitanta-nou anys, dia 20 de gener.

Carmen Montero Pardillo, de setanta-vuit anys, dia 22 de gener.

Lluís Puig Matarrodona, de setanta-un anys, dia 25 de gener.

Artur Castany Barral, de noranta-un anys, dia 5 de febrer, a Barcelona.

Ramon Clapers Ferrer, de vuitanta-quatre anys, dia 11 de febrer.

Jaume Argemí Comas, de cinquanta-vuit anys, dia 13 de febrer.

Anna M. Puigbò Roca, de vuitanta anys, dia 17 de febrer.

NECROLÒGIQUES

Artur Castany, en el meu record

Sebastià Padrisa

Tinc en els meus records el nom d'Artur Castany i Barral, l'home que va aparèixer en la meua vida quan jo formava part de la junta directiva del Casal. Per aquells temps —corrien els anys setanta— aquella junta va promoure la recuperació dels balls tradicionals de Moià. Llavors va aparèixer el nom d'Artur Castany. Jo, que sóc molt despistat per a moltes coses, no sabia ni qui era, aquest senyor. Tan sols sabia que venia de Barcelona a assajar les danses, cosa que fèiem a la sala infantil del Casal. El primer ball que es recuperà fou el dels Garrofins, que es va ballar pel gener de 1974. Pel gener de 1975 es va recuperar el ball del Ciri, i així de mica en mica es varen anar recuperant tots els altres.

Amb el temps vaig anar sabent qui era l'Artur Castany —barceloní casat amb una moianesa— i la seva passió per les sardanes i les danses tradicionals, passió que, després de dinou anys d'estruncament, tornava a donar-li ànims per a continuar la seva dèria de promoure i fer reviure els balls populars. De fet, a la nostra vila ell ja havia anat al davant d'una primera representació en els anys cinquanta.

Penso que va ser ell qui ens va anar convencent, si és que calia convèncer-nos, que valia la pena de recuperar el tresor que tenim a Moià i hi va posar el seu entusiasme i la seva capacitat. La junta del Casal també hi va posar la seva part i l'ajuntament va col·laborar-hi. Entre tots, doncs, vam reprendre les danses i, sortosament, encara avui en gaudim, si bé actualment costa prou de trobar dansaires.

Amb el temps, com és lògic, vaig deixar la junta del Casal i van entrar-hi altres persones. Jo, doncs, vaig quedar-ne desvinculat. De tota manera, em va sorprendre que, en un moment donat i no sé per quines raons, l'Artur deixés els assaigs

Artur Castany, l'any 1956 (fot. J. Renom)

dels balls tradicionals moianesos i desaparegués. Que jo sàpiga, ningú no li va agrair la feina feta. Simplement —i perdoneu-me si vaig errat— el varen bandejar i apartar sense més ni més.

Ara, després del seu traspàs —ocorregut a Barcelona el dia 5 de febrer— i després de viure entre nosaltres durant noranta-un anys —havia nascut a la ciutat comtal el 18 de juliol de 1923—, potser seria hora de reconèixer i agrair, a ell i a tots els qui varen estar al seu costat, la gran labor i dedicació a les nostres danses.

Reposa en pau, Artur Castany. Gràcies per la teua feina. Pots estar segur que no ha estat pas en va. Les danses i les tradicions populars moianeses continuen i esperem que tinguin vida per molts anys, ja que el poble que sap conservar les seves tradicions és viu per sempre.

En memòria d'en Jaume Argemí i Sala

Colla del Senglar de Moià

«Enamorat del bosc i la natura.»

Són moltes les vegades que t'hem vist passar per aquests camins del Moianès mirant de ser més llest que els senglars i els cabirols.

Has estat home de poques paraules, les justes i clares.

Astut i molt observador, que ho deies

tot amb una sola mirada. Bon conseller i gran col·laborador.

Els gossers, seguint els gossos pels corriols, i els qui fem parada, al fons d'un torrent o al mig d'una obaga, continuarem caçant amb tu, perquè, en moments de solitud o calma, de ben segur que tindrem un record o un pensament per tu, amic i company Jaume.

Una abraçada ben forta per a tota la família, especialment per a la Dolors i el Jordi.

Adéu, Lluís Puig

Josep Fonts Canellas

El pare Marià, en l'homilia del dia de l'enterrament, va explicar molt bé qui era el Lluís: molt bona persona. De fet, això s'acostuma a dir de quasi tothom qui ens deixa. Però jo crec que cal dir més, del Lluís.

Nosaltres, els amics, el coneixíem des de molt petits: al col·legi, al carrer i, més tard, en una època que ens va marcar, jugant a futbol. Van ser molts anys de jugar a futbol i jo no vaig veure mai que s'enfrontés en cap picabaralla amb ningú. Jugava de porter, era boníssim, jo el qualificaria com el millor porter que ha tingut el C.E. Moià. La prova va ser que, més tard, va fitxar pel Granollers, pel Manresa, pel Santa Coloma de Gramenet, pel Sant Martí i pel Vic. Aquells anys no era fàcil, marxar a jugar fora de Moià. La pega va ser que va patir diverses lesions i això el va apartar de l'esport.

Molt sovint venia a casa a fer visita de cortesia, però el seu tarannà era passar-hi molt poca estona. M'ha costat d'entendre per què no hi estava més estona, a casa, i he deduït que no volia molestar. La seva humilitat era la millor virtut que tenia.

Més de seixanta anys d'amistat no s'obliden pas en quatre dies. Crec que

és bo recordar coses del passat, i podria referir moltes anècdotes. En les nombroses xerrades que teníem, quan hi reflexionava, em deia a mi mateix: «El Lluís té raó.»

No era gens extremista en res, i el seny s'imposava per damunt de tot.

Els teus amics, Lluís, et recordarem sempre.

Lluís Puig, de porter

El meu pare, el Lluís de cal Puig

Anna Puig

Des de les pàgines de LA TOSCA, m'agradaria recordar el meu pare, el Lluís de cal Puig.

Has marxat massa aviat, quan ningú no ho esperava, però, si ho haguessis pogut escollir, ho hauries fet d'aquesta manera: jugant amb la Xènia, la teva néta. Com deies sempre, tots dos us ho passàveu «pipa», i és que els nens sempre han estat la teva flaca.

Per a mi ha estat un privilegi poder-te tenir de pare.

Ara que ja no ets al meu costat recordo tots els moments que hem compartit junts: quan de petita baixava a la fusteria i em donaves un tros de fusta i un martell per a clavar-hi claus; o quan anàvem a la platja i et banyaves sense saber nedar; o, de més gran, les nostres converses, els teus consells i en especial la teva generositat. Ho sabia: quan tenia un problema,

sempre hi eres. A tu i a la mare us dec tot el que sóc i sé.

Al llarg d'aquests anys m'has ensenyat moltes coses, però et vas oblidar d'ensenyar-me a viure sense tu. Però no pateixis, que tirarem endavant. Ara estem més units que mai: la mare, el Pep, la Xènia i jo.

Sempre has viscut a Moià i t'has implicat amb el poble: amb el futbol —una de les teves grans passions—, amb l'Hospital-Residència... Encara recordo que per Nadal m'explicaves com, durant molts anys, vas col·laborar a fer les carrosses dels Reis, com en gaudies! Després, la nit de Reis, et donaves per satisfet veient la cara d'il·lusió dels nens i dels pares.

Durant aquests anys has estimat molt, però no solament la família sinó també els amics i la gent del poble. Aquests dies darrers hem pogut comprovar com tothom t'estimava, tots tenien una anècdota agraïda per explicar de tu.

Abans d'acomiar-me, només voldria demanar-te un últim favor: allà on siguis, guarda'm un lloc al teu costat per a fer una xerrada de les nostres coses. Tu, amb una aigua de Vichy; jo, amb una Coca-cola.

Fins que arribi aquest moment, ens trobarem en els somnis.

Gràcies per tant, pare! T'estimo!

Nota suplicada

Família Puig-Aibar

Volem agrair les moltes i sentides mostres de suport que, amb motiu de la mort del nostre Lluís, hem rebut. Heu demostrat el gran afecte que li teníeu. Per a nosaltres, ens ha estat consol. En Lluís ha estimat sempre la família, els amics i Moià, especialment els avis. Estem segurs que ell és el primer d'agraciar-vos-ho! Moltes gràcies!

Puig, amb la seva néta

DADES METEOROLÒGIQUES

Estació pluviomètrica de l'Escola Pia

LATITUD 41° 48' 53" N LONGITUD 2° 5' 44" ALTITUD 741 m

GENER 2015

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts		Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	15,0	-0,8	6,4	9	-	1	W	0,0	
De l'11 al 20	13,5	-2,0	5,4	6	1	3	NE	13,0	
Del 21 al 31	9,5	-2,7	4,1	5	2	3	W	0,0	13,0

El dia 20 al matí varen caure unes quantes volves de neu sense agafar. El dia 31 a la tarda va caure una petita calamarsada.

FEBRER 2015

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	Màx.	Min.	Mit.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	Parcial	TOTAL
De l'1 al 10	13,8	-5,8	1,5	5	1	4	W	8,2	
De l'11 al 20	12,9	-0,4	6,7	6	1	3	W	-	
Del 21 al 28	13,8	-2,0	6,1	4	1	3	NW	0,8	9,0

El dia 3 van caure uns 5 cm de neu que van cobrir totalment el terra. L'endemà, dia 4, va caure novament 1 cm de neu.

Les dades meteorològiques de Moià actualitzades cada 15 minuts (i les dades històriques des de l'any 2006) es poden consultar a la pàgina web de Carles Illa i Casanova, MeteoMoia.cat. També es pot seguir al Twitter: @MeteoMoia, i al Facebook: Meteo.Moia.

Baixes temperatures al gener.
Les baixes temperatures del mes de gener van produir escenes com la bassa de la Caseta d'en Fermí, gelada amb formes mironianes (fot. Dolors Sala)

NOTA DE LA REDACCIÓ

Totes les persones i entitats que vulguin fer-nos arribar articles, cròniques, informacions, etc. per al pròxim número de LA TOSCA, ens ho poden fer arribar fins al dia **30 d'abril**, a través del correu electrònic latosca@latosca.cat o bé deixant-nos-ho a la nostra bústia, a Can Carner.

